

EVANGELIJSKI PUT

NAŠIM
PRIJATELJIMA
2013/2
BROJ 51

PREDGOVOR – PROVINCIAL	3
I PORODI SINA SVOGA, PRVORODENCA	4
OD STARE DO NOVE DRUŽBE	6
IZ RAZGOVORA S PAPOM FRANJOM	10
STOGODIŠNICA ŽUPE ZAMET	14
DVOSTRUKI JUBILEJ ŽUPNE CRKVE MAJKE BOŽJE SLJEMENSKE – KRALJICE HRVATA	18
25. OBLJETNICA FILOZOFSKOG FAKULTETA DRUŽBE ISUSOVE	20
BUDI ISUSOVAC	22
NEKE ZGODE IZ ŽIVOTA PAPE FRANJE	26
CRTICA O PATRU GABRIĆU	28
NOVACI – IVAN JUNUŠIĆ I MARKO PETRIČEVIĆ	32
NAŠA IZDANJA - ONTOLOGIJA I OČARANI BOŽJOM RIJEĆU	35

IGNACIJEV PUT • INFORMATIVNI LIST ZA PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE •

■ ISSN 1331-8500 ■ 2/2013 ■ broj 51 ■ godina XXVIII ■

■ Izdavač: Provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, Palmoriceva 31, HR 10 000 ZAGREB, p.p. 669 ■

■ Glavni i odgovorni urednik: Sijepan Harić ■ Uredničko vijeće: Bojan Bijelić, Branko Čagelj, Hrvoje Juko, Stanko Perica, Sime Račić ■ Urednik: Hrvoje Juko ■

ignacijev.put@gmail.com ■ www.ffdi.hr/ignacijev-put

Svoje dobrovoljne priloge možete slati na račun:

"Hrvatska pokrajina Družbe Isusove (za IP)", Zagrebačka banka, 2360000-111576399

Dragi naši prijatelji i dobročinitelji, Poštovani čitatelji Ignacijeva puta

Dok sam razmišljao što bih napisao za uvodnik ovog broja „Ignacijskoga puta“ i puštao da misli pomalo u meni „kuhaju“, posegnuo sam ponovo za knjižicom „Životni put jednog misionara – III. dio“, koja mi stoji uz uzglavlje i koju ovih dana po tko zna koji put prelistavam. Radi se, naravno, o zbirci pisama i dopisa patri Ante Gabriću, našeg velikog misionara u Indiji i dragog subrata isusovca.

Pomislih u sebi da bi bilo zgodno vidjeti što je to p. Gabrić u ono vrijeme pisao o Božiću. Znao sam da u njegovim pismima, kao ni u njegovu govoru, neću pronaći dubokih teoloških traktata ni egzegeze. Nema tu ni učenih ni veleumnih rečenica niti lingvističko-filosofskih konstrukcija.

Njegov govor je jednostavan, s malo riječi, ali iz njih se krije život koji svjedoči na bezbroj načina. A baš to, nama „modernima i pametnim“, nedostaje!

Tako na stranici 211. pronađoh pismo koje je pisao iz Bašantija pred Božić 1974. g. Navodim dva kratka ulomka.

„Dolaze i naši mali i vrijedni muzikanti. Mini-harmonij, bubenjevi, cimbale i junačka grla. Rukama plješću i od veselja poskakuju. Kapelica se trese. A mali se Isus u jaslicama snijeka. Pa kako i ne bi! Robi, mali unucić bake Priobale, tako je poskakivao da ga je baka morala za nogu povući i uza se posjeti... Redaju se ispovijedi. Svatko želi srediti svoje račune, pripraviti u srcu jaslice za Njegov dolazak. Redaju se pjesma za pjesmom, krasne bengalske božićne pjesme. Čovjek bi ih slušao čitavu noć.“

„I onda je Isus došao u njihova srca. Kako je krasno dijeliti svetu pričest u božićnoj noći, polagati Isusa u jaslice ljudskih srdaca! Teško je opisati tu sreću. Starica Priobala nije mogla ustati. Pokleknuo sam uz nju i dao joj svetu pričest. Neću lako zaboraviti onaj osmijeh i radost na

njezinu licu. Ne, nije to starica, to je osmijeh djeteta, osmijeh i nebeska sreća propriječnika...“

Zatvorio sam knjižicu i spontano otplovio daleko u zemlju sunca i Ganga, tamo gdje palme cvatu oko siromašne kapelice sa zemljanim podom. Radost koju donosi Božić teško je opisati, a takо lako srcem osjetiti. Nema tu velike filozofije, jer u Boga nema komplikiranja i mudrovanja. Stvar je krajnje jednostavna: i ovog Božića valja očistiti i spremiti jaslice našega srca, jer u njega će po svetoj pričesti biti položeno Djetešće Isus. - Sastvim dovoljno teologije i egzegeze za ovaj Božić!

Dragi naši prijatelji i dobročinitelji

Zahvaljujući vam u ime svih isusovaca, članova Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, za vašu molitvu i sru drugu duhovnu i materijalnu potporu, želimo vam od srca milosne Božićne blagdane! Neka vam Djetešće Isus donese obilje svoga blagoslova, vama i vašim obiteljima. Neka vas pohodi svojim miron i udijeli vam one milosti koje su vam najpotrebnije. Dao Bog da pred njim uvijek budemo otvorena srca i jednostavni u ljubavi! Bog vas blagoslovio!

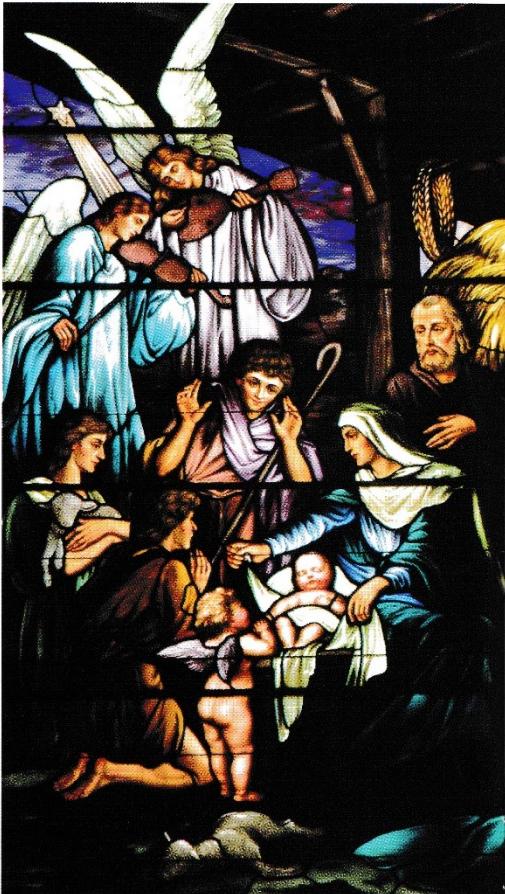
**p. Ante Tustonjić
provincijal**

I porodi sina svoga, prvorodenca

Na ponoćki slušamo Lukin izvještaj o vremenu i mjestu Isusova rođenja. Luka, evanđelist povijesti, prikazuje Isusovo rođenje u okvirima svjetske povijesti, želeći time istaknuti njegovo univerzalno značenje. Spominje da se dogodilo u vrijeme ondašnjeg vladara svijeta, cara Augusta (27. pr. Kr. - 14. po. Kr.). August je počasni, religiozni naslov koji je rimski senat 27. god. pr. Kr. dodijelio prvom rimskom caru Gaju Juliju Oktavijanu. Tim naslovom htjelo se cara počastiti kao utemeljitelja rimskog carstva koji je okončao gradanske ratove, svjetu donio mir i štovao ga se kao spasitelja svijeta. Na toj pozadini treba promatrati Lukin izvještaj o Isusovu rođenju. Luka spominje cara namjerno po tom božanskom naslovu, a ne po njegovu vlastitom obiteljskom imenu, želeći time reći da je rođenjem djeteta u Betlehemu došao kraj štovanja cara kao boga i spasitelja svijeta. Dijete u jaslama je Spasitelj svijeta.

Car August, svjestan svoje moći, izdaje naredbu da se "proveđe popis svega svijeta" (2,1). Želi, valjda, znati koliko ima vrsnih ratnika i poreznih obveznika. Tim popisom car je ozlovoljio židovski narod. Riječ "popis", koju Luka četiri puta spominje (2,1.2.3.5), ima u memoriji židovskog naroda negativno značenje.

Tako je nekoć i David htio izbrojiti Izraelce, a sv. pisac kaže da je to bilo na poticaj Satana i mrsko u Božjim očima zbog čega ga je Bog oštro kaznio (2Sam 24; 1Kr 21). Izdajući naredbu za cijeli svijet, car August i ne sluti da se time

i sam pokorava Gospodaru povijesti i da stoji u službi ostvarenja proročanstva proroka Micheja od prije 750 godina koji je prorekao da će se Mesija roditi u Betlehemu: "A ti, Betleheme Efrato, najmanji među kneževstvima Judinim,

iz tebe će mi izići onaj koji će vladati Izraelom; njegov je iskon od davnina, od vječnih vremena... On će rasprostrijeti svoju vlast sve do krajeva zemaljskih. On - on je mir!" (*Mih 5,1-4*).

Josip se pokorava carevoj naredbi i kao Davidov potomak odlazi sa svojom zaručnicom Marijom koja je bila trudna, primjećuje Luka, u Davidov grad Betlehem. I tu se u noćnoj tišini rada onaj kojeg su stoljeća isčekivala i proroci navješčivali. Veliki dogadaji povijesti spasenja dogadaju se noću. Možda je na tu noć i na taj dogadjaj mislio i pisac knjige Mudrosti kad je rekao: "Dok je mirna tišina svime vlada, i noć brzim tijekom stigla do sredine puta svog, jurnula je tvoja svemoguća riječ s nebesa, s kraljevskih prijestolja, kao žestok ratnik u sredinu zemlje, propasti predane" (*Mudr 18,14-15*). Samo Isusovo rođenje Luka prikazuje s velikom suzdržljivošću, kada da se boji da ne bi suvišnim riječima odvukao pozornost čitatelja od samog događaja i stoga jednostavno tvrdi: "I dok su bili onđe, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga prvorodenca, povi ga i položi u jasle jer za njih nije bilo mjesta u svratištu" (2,6-7). Tim riječima Luka ističe dvije stvari: Isus je pravi sin Marijin i kao "prvorodenac" pripada, po Mojsijevu zakonu (*Izl 13,12*), potpuno Bogu. Biblijski pojam "prvorodenac" ne uključuje nužno braću, koja bi slijedila nakon njega, nego njegovu posvemašnju pripadnost Bogu, njegovo dostojanstvo i prava.

"Povi ga i položi u jasle jer za njih nije bilo mjesta u svratištu". Nije bilo mjesta ne zato jer bi ih vlasnik otjerao, nego jer je bilo prepuno od onih koji su u Betlehemu išli na popis. Luka upotrebljava isti izraz "κατάληψος" za svratište kao i za dvoranu Posljednje večere (*Lk 22,11*). Svratište je, prema tome, otvoreni prostor, dvorana puna putnika i kao takvo neprikladno za porodaj. To je po svoj prilici i drugi razlog zašto su Josip i Marija morali potražiti neko drugo mjesto. Našli su ga u špilji. Svratišta su gradena često iznad ili blizu špilja. Špilje su služile kao

štale. Da su se Josip i Marija sklonili u jednu takvu špilju, odnosno štalu, potvrđuje drevna kršćanska predaja od Justina do Jeronima. *Origen* (oko 185-254) je kao vrsni teolog, istraživač i kritički egzeget proputovao Palestinom posjećujući Isusova mjesta više puta. Oko 248. godine piše da je svatko u okolini Betlehema poznavao špilju u kojoj se Isus rodio i jasle u koje je bio položen, čak su i pogani kazivali svakome tko je želio čuti da se je u spomenutoj špilji radio Isus kojega kršćani štuju i kojemu se klanjaju. Sveri Jeronim u svojoj božićnoj propovijedi tumačeći božićno evanđelje (*Lk 2,7-20*) tvrdi da ne može prežaliti što se nisu sačuvale one jasle u kojima je Isus ležao: "O kad bih mogao vidjeti one jasle u kojima je Gospodin ležao! Mi kršćani uklanjamo sada donekle zbog časti glinu i postavljamo srebro; ali je meni draže ono što je uklonjeno. Poganstvo cijeni srebro i zlato; kršćanska vjera cijeni one glinene jasle. Koji je rođen u tim jaslama zazire od zlata i srebra. Ne osuđujem one koji su to učinili iz poštovanja, (a ne osuđujem ni one koji su za hram načinili zlatno posude); već se divim Gospodinu, Svoritelju svijeta, koji se ne rađa usred zlata i srebra nego u glini. Rada se u štali da se ispunji proročanstvo proroka Izajie 'Vo poznaje svoga vlasnika, a magarac jasle gospodareve' (*Iz 1,2*), a u blatu – gdje je štala, tu je i blato – da digne one koji su u blatu", ističe Jeronim.

Crkva Isusova rođenja je jedina crkva u Palestini koja se je kroz stoljeća burne povijesti održala do danas. Franjevcii su 1717. godine postavili u špilji Isusova rođenja srebrenu zvijezdu s 14 krakova. Time su htjeli naglasiti da je Isus Davidov potomak jer broj 14 je zbir brojeva od slova Davidova imena. Židovi su koristili slova za brojove, pa se Davidovo ime pisalo D-V-D što je jednak 4+6+4. Na zvijezdi je larinski natpis: *Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est*. Ovdje se od Djevice Marije radio Isus Krist.

p. Marko Matić

Od stare do nove Družbe Isusove

Isusovci 2014. slave 200 godina od kako je papa Pio VII. bulom *Sollicitudo omnium ecclesiarum* od 7. kolovoza 1814. ponovno uspostavio Družbu Isusovu. Mnogima je nepoznato da je pod snažnim pritiskom ondašnjih političkih sila i svjetonazorskih neprijatelja unutar i izvan Crkve, papa Klement XIV. dekretom *Dominus ac Redemptor g. 1773.* ukinuo isusovački red.

Razlozi ukinuća Družbe Isusove

Družbu Isusovu osnovao je u Parizu 1534. sv. Ignacije Lojolski, a odobrio ju 1540. papa Pavao III. Bio je to očiti poticaj Duha Svetoga, koji je u ona burna i borbena vremena reformacije Crkvi darovao pokretnu "laku konjicu" za obranu katoličanstva i širenje eandelja do kraja svijeta. Pred samo ukinuće Družba je bila najbrojnija redovnička zajednica u krilu Crkve i brojila je oko 23.000 redovnika raspoređenih u 42 Provincije po svim dijelovima Europe, u Aziji, osobito u Kini, Japanu i Indiji, u Africi i u Americi od Kanade do krajnjeg juga Novoga svijeta. Isusovci su uskoro stekli monopol na području školstva, visokog obrazovanja, znanosti i odgoja. U njihovim izvrsno organiziranim

zavodima odgajala se ondašnja intelektualna, gospodarska i politička elita Europe. Na katehetском području su bez premcu: katekizmi sv. Petra Kanizija i sv. Roberta Bellarmina u hrvatskom su prijevodu i raznim inačicama rabljeni sve do 19. stoljeća.

Ako gledamo gospodarsku snagu, Družba je kroz sreden sustav i veliko iskustvo gospodarenja imanjima vezanima uz veoma brojne odgojne zavode (kolegije), stekla i izvjesnu financijsku moć. Njezini su se članovi školovali na najboljim učilištima i stjecali visoka akademска i znanstvena priznanja. Uzmimo samo kao primjer fizičara i matematičara, našeg Ruđera Boškovića. Bili su cijenjeni savjetnici ondašnjih vladara i isповjednici moćnih kraljeva poput Luja XIV. Družbine crkve i kolegiji, svojim bogatstvom i veličinom često su značajno pridonosili lijepom izgledu i organizaciji gradskih jezgri te dominirali na gradskim vutudama. Dovoljno je pogledati isusovački kompleks uz crkvu Sv. Katarine na Griču u onda malom Zagrebu.

Družba je bila veoma ponosna na svoje uspjehe o čemu svjedoči Slika prvoga stoljeća, tiskan u Antwerpenu uz stoti jubilej osnivanja 1640. Isusovci su bili svjesni svoje moći i taj je ponos, kako se čini, bio jedan od velikih razloga da pravodobno ne uoči opasnosti za opstanak Reda. Vjerovali su da ih Crkva toliko treba da više ne bi mogla bez njih. To ih je ponekad dovodilo u konfliktne situacije s crkvenim vlastima u ono doba najčešće oboružanih i političkom moći.

U Kini, Indiji i Japanu

su se izvrsno prilagodili kulturi i tamošnjem načinu ponašanje i shvaćanja. Težili su prilagoditi i liturgiju tamošnjoj kulturi. Zbog nabrojnih razloga i intelektualne premoći bili su postavljeni na visoke državne položaje (o. Matteo Ricci u Kini i o. Roberto de Nobili u Indiji). Rimske su crkvene vlasti uzalud pokušavale suzbiti taj "religijski sinkretizam" pa je na kraju papa Benedikt XIV. morao oštro reagirati i zabraniti kineske (1742.) i malabarske obrede u Indiji (1744.).

Uz riječ Paragvaj isusovci su domorodačko stanovništvo organizirali u tzv. redukcije koje su se uspješno razvijale i djelovale samostalno i samodovoljno. Njima je bilo zahvaćeno nekoliko desetina tisuća Indijanaca koji su birali svoje vodstvo, sustavno se školovali, učili potrebnim zanatima i vještinama, obradivali zemlju i bavili se stočarstvom.

Portugal je 1750. ugovorom sa Španjolskom dobio istočnu stranu rijeke Paragvaj gdje je zatekao 7 isusovačkih redukcija. Kako su Portugalci željeli zaposjeti tu bogatu zemlju, vršili su sustavne pljačke. Tako su 1552. izazvali oružanu pobunu Guarani Indijanci. Bio je to okrutni rat koji je 1556. završio vojnim porazom. Portugalci su tada nemilosrdno desetkovali Indijance, njih oko 29.000 raselili, a za pobunu su optužili isusovce. Hrvat Nikola Plantić bio je tada poglavac isusovaca u Montevideu (danas Urvaj). Uhitili su ih, strpali u lade i 1759. izagnali iz svih portugalskih kolonija i iz samog Portugala. Plantić se nakon mučnog putovanja vratio u Zagreb i 1771. postao rektorom isusovačkog kolegija u Varaždinu. Svjetom su klevetnici proširili glas da su isusovci vodili pobunu Guarana i da je naš Nikola bio njihov kralj. Kako bi se ta laž bolje potvrdila i prihvatile kovane su i lažne medalje Nikole I. kralja Paragvaja.

U Francuskoj su isusovci došli na udar zbog svoje zauzetosti protiv zabluda janzenizma na prijelazu iz 17. u 18. st. U otrov-

nom pamfletu Pisma provincijalu 1657. že-stoko ih je ocrnio kao perfidne dvoličnjake Blase Pascal, pristaša jansenizma. Onda se 1682. pojavio galikanizam, koji je zastupao ideju, da samo kralj, a ne rimski papa, ima ingerenciju nad religijom i nad Katoličkom crkvom u Francuskoj. I tu su isusovci zbog svoje vjernosti papi bili u prvim redovima otpora. Napokon su liberalni filozofi okupljeni oko Francuske enciklopedije, širenjem prosvjećenog liberalizma i apsolutizma vladare Europe zaražili uvjerenjem, da su oni, a ne papa, stvarni gospodari ne samo države, nego i Crkve. Budući da su isusovci bili papinski i centralistički red sa sjedištem u Rimu, postali su glavni neprijatelji protucrkvenog liberalnog prosvjetiteljstva i trebalo ih je na svaki način eliminirati.

Portugal je intrigama prvog ministra Pombala 1758. zaplijenio sva isusovačka dobra, a u rujnu su protjerani pod optužbom da su sudjelovali u zavjeri i atentatu na kralja Josipa I. Mnogi su završili na dugogodišnjoj robiji. Tu spominjemo matematičara i geometra o. Ignacija Szentmartonija, istraživača Amazonije, rodom iz Kotoribe u Međimurju, tada uhićenog u Brazilu i dovezenog u Lisabon, gdje je nakon 18 godina okrugnog tamnovanja, zauzetošću kraljice Marije Terezije, oslobođen tek nakon Pombalova pada 1777. Umro je u Belici u Međimurju 1793.

Osim u Portugalu, burbonska je kraljevska dinastija vladala Francuskom i Španjolskom. Uskoro je slijedio izgon iz Francuske, kad je 1762. parlament od Luja XV. zatražio zaplijenu svih isusovačkih dobara i njihovo protjerivanje pod izlikom da su krivi za finansijski bankrot koji je 1761. na Martiniku, svojom nerazbritošću prouzročio isusovački ekonom o. Lavallete. Družba Isusova je 1764. zabranjena na teritoriju Francuske. Ohrabreni tim primjerima i Španjolska kraljevskim dekretom Karla III. 1767. bez pravog razloga proglašava isu-

sovce neprijateljima, izgoni iz države i kolonja svih 4.800 članova Družbe. Nije bilo zločina ni perverzije za koje isusovci nisu bili optuženi.

Ukinuće Družbe Isusove 1773.

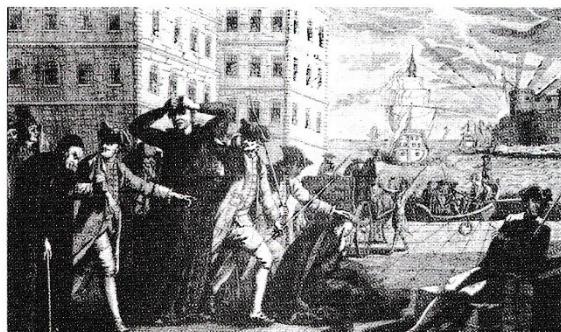
Progonom isusovaca nastala je nemjerljiva šteta za Crkvu. Papa Klement XIII. svim se silama zauzimao za Družbu Isusovu. Najveći dio proganika iskrcan je na području Papinske države. Organiziran je snažni protuisusovački savez pa je papi 1769. i formalno uručen zahtjev za ukidanjem Družbe Isusove. No, nakon nagle smrti Klementa XIII. u konklavama, gdje su prevladavali kardinali koji su zastupali interes Burbonskih dvorova, za papu je nakon velikih intriga izabran kardinal Lorenzo Ganganelli, simpatizer Burbona, koji je pokazao sklonost ukinuću Družbe Isusove. Sebi je uzeo ime Klement XIV. Ipak je nakon izbora neko vrijeme okljevao i nesiguran odoljevao pritiscima i prijetnjama političkih sila. U španjolskom veleposlanstvu u Rimu napokon je izrađen detaljan plan ukidanja Družbe Isusove i predan papi koji ga je prihvatio u svim bitnim točkama. Breve ukinuća isusovaca Dominus ac Redemptor s potpisom pape Klementa XIV. objavljen je 16. kolovoza 1773. Breve je vrijedio samo u državama koja ga javno proglaše.

Najošttrije mјere protiv isusovaca provedene su upravo u Papinskoj državi. Sva je isusovačka imovina zaplijenjena. Članovi reda su istjerani iz svojih kuća i prepуšteni svojim sudbinama. Profesorima je zabranjeno poučavati na crkvenim učilištima. General reda Lorenzo Ricci i cijelo vodstvo Družbe uhićeni su i bez ikakvog

suđenja bačeni u tamnicu u Andeoskoj tvrdavi, gdje će Ricci preminuti u studenom 1775. Ukinuće se smatralo pobjedom razuma i smatralo velikim uspjehom. Klementa XIV. se slavilo i hvalilo zbog te odluke. On sam time se ponosio i dao 1774. kovati medaliju na kojoj se ukinuće isusovaca prikazuje kao veliki mirtvoran čin.

Naš Ruđer Bošković, prognan s Rimskog kolegija, kao učenjak svjetskog glasa i velikog ugleda u znanstvenom svijetu, sklonio se u Francusku i tamo bio imenovan ravnateljem optike za mornariću.

Austriski isusovački pokrajina, kamo je spadao sjeverni dio Hrvatske, imala je u doba ukinuća reda 1845 članova te veliki broj odgojnih zavoda i rezidencija. Kod nas su djelovali kolegiji i gimnazije u Varaždinu, Zagrebu i Požegi te rezidencije u Osijeku i Petrovaradinu

uz značajan spisateljski i pastoralni rad. Isto vrijedi i za kolegije u Dubrovniku i Rijeci koji su pripadali rimskoj, odnosno venecijanskoj provinciji.

Uvjetovana udajom svoje kćeri Marije Antoniette za francuskog kralja Luja XVI. austrijska carica Marija Terezija, inače do tada prijatelj isusovaca, iz pragmatičnih razloga ukida isusovce i plijeni sva njihova dobra. U Hrvatskoj je sva isusovačka imovina rasprodana, a knjige su dane poohranu ondašnjim institucijama. Sta-

ri i bolesni dobivali su neku slabašnu godišnju rentu od 300 forinti, pa se naš Požežanin, pisac i pjesnik Antun Kanižić 1773. tuži "njezinom Veličanstvu" da od toga jedva preživljava.

Ponovna uspostava Družbe Isusove

Uskoro su Francuska revolucija (1789.) i Napoleonski ratovi s pozornice svijeta pomeli Burbone a pod glijotinom su završili Luj XVI. i njegova Maria Antonietta. Družba je preživjela u Bjelorusiji, jer je jedan dio istočne Poljske aneksijom iz 1772. pripao Rusiji. Naime ruska carica Katarina II. i pruski kralj Fridrik II., budući da su bili nekatolici nisu pristali provesti papinski breve, pa je Družba Isusova, usprkos pritiscima tamošnjih crkvenih vlasti, onđe preživjela i djelovala prešutnim odobrenjem pape Pia VI. uz snažnu potporu carice. U trenutku ukidanja Družbe u Bjelorusiji je preostao 201 isusovac u 4 kolegija. Oni će nastaviti raditi u ignacijanskom duhu, primati novake i biti jezgra nove Družbe.

Poslije smrti Pia VI. 1799., nakon dugih konklava u Veneciji, (Rim su okupirale francuske trupe!) za papu je 14. ožujka 1800. izabran benediktinac, kardinal Barnaba Charamnoti, koji je uzeo ime Pio VII. U to je vrijeme Napoleon bio na vrhuncu svoje moći, a od pape je htio napraviti polugu svoje vlasti. Pozvao ga je 1804. u Pariz na svoje krunjenje za cara gdje ga je ponizio za vrijeme ceremonije u Notre dame. Bijesan zbog ekskomunikacije, jer je pljenjen crkvene pokrajine i dobra, 1809. dao je uhapsiti Pia VII. i zatočiti najprije u Savoni, a kasnije u Fontainebleau kod Pariza. Nakon poraza u Rusiji i birci kod Leipziga 1813. Napoleon je morao 1814. abdicirati, a papa se nakon punih 5 godina u svibnju te godine vratio u Vječni grad.

Brzo nakon povratka u Rim, već 7. kolovoza 1814. Pio VII. potpisuje bulu Sollicitudo omnium ecclesiarum s kojom ponovo uspostavlja Družbu Isusovu, s ciljem "da poučava mladež u

katoličkoj vjeri i odgaja je u dobrom duhu". Tako su isusovci nakon 41 godine ponovo započeli svoj put za izgradnju Crkve u duhu osnivača sv. Ignacija: Sve na veću slavu Božju. Od 358 tadašnjih članova Družbe Isusove (142 Poljaka) u trenutku ponovne uspostave jedan je bio iz Dalmacije.

Isusovci se pomalo vraćaju i na hrvatski nacionalni prostor. Najprije su to od 1854. Sicilijanci Vinko Basile i Antun Ayala, kao pučki misionari od Dalmacije preko Hercegovine pa do Slavonije i Srijema. Zatim o. Erik Brandis 1882. otvara isusovačku rezidenciju u Travniku i piše o. Brixiju: "Put Družbe Isusove u Hrvatsku vodi preko Bosne. Najprije čemo u Travnik, iz Travnika u Sarajevo, a zatim u Zagreb." Prvi Hrvat svećenik u novoj Družbi bio je Varaždinac o. Antun Mesek, filolog i vrstan poznavatelj klasičke, 1888. superior rezidencije u Travniku i do smrti 1915. profesor na tamošnjoj gimnaziji.

Dolaskom o. Brandisa počinje radom slavna Travnička gimnazija. Već 1893. o. Brix postaje prvi rektor bogoslovije u Sarajevu. Zatim se 1902. otvara Rezidencija Družbe Isusove uz baziliku Srca Isusova u Zagrebu, koja je i dan danas srce Hrvatske pokrajine Družbe Isusove.

Družba Isusova se danas ponosi svojim članom Argentincem Horge Bergogliom, koji je 13. ožujka 2013. izabran za papu i uzeo ime - Franjo. Trenutno Družba ima oko 17.000 članova diljem svijeta. Od 1919. postoji samostalna uprava Družbe u Hrvatskoj, danas Hrvatska pokrajina D.I. koja trenutno broji 150 članova (111 svećenika). Osim dviju rezidencija u Zagrebu, u Opatiji djeluje Dom Duhovnih vježbi, u Splitu novicijat, a u Dubrovniku, Osijeku, Sarajevu, Beogradu i Kaluderovini u Boki Kotorskoj, rezidencije te župe s bogatom pastoralnom aktivnošću. Isusovci vode Filozofski fakultet i Filozofsko-teološki institut na Jordanovcu u Zagrebu. Uz znanstveni časopis "Obnovljeni život" već preko 100 godina uredjuju mjesečnik "Glasnik Srca Isusova i Marijina".

p. Tonči Trstenjak

Iz razgovora s papom Franjom

U svom intervju u isusovačkom časopisu *La Civiltá Cattolica*, koje je odjeknulo u cijelom svijetu zanimljivim razmišljanje pape Franje, donosimo vam skraćeni dio u kojem papa iznosi svoje misli kao isusovac, o Družbi Isusovo te o ljubavi prema Crkvi o kojoj piše sveti Ignacije u Duhovnim vježbama.

Zašto ste postali isusovcem?

Razumijem da je ova formula prihvaćanja za papu osobna iskaznica pape Franje. Nije bilo potrebno išta drugo dodati. Nastavljam s onim što sam odabrao kao prvo pitanje: "Sveti Oče, što Vas je potaklo da odlučite ući u Družbu Isusovu? Što Vas je dirnulo u Isusovačkome redu?" "Želio sam nešto više. Međutim, nisam znao što. Ušao sam u sjemenište. Dominikanci su mi se svidali i imao sam prijatelje dominikance. No onda sam odabrao Družbu, koju sam dobro upoznao jer je sjeničništvo bilo povjereno isusovcima. Kod Družbe su me se dojmile tri stvari: misijski rad, zajednica i disciplina. To je čudno jer sam nediscipliniran rođen. No njihova disciplina, način organiziranja vremena, duboko su me se dojмili. K tomu, uistinu temeljna stvar za mene je zajednica. Uvijek sam tražio zajednicu. Nisam vidio sebe kao samotnoga svećenika: potreбna mi je zajednica. To se razumije iz činjenice što sam ovdje u Svetoj Marti: kad sam izabran, ždrjeboom je odlučeno da stanujem u sobi 207. Ova gdje smo sada bila je soba za goste. Izabrao sam živjeti ovdje, u sobi 201, jer kada sam ušao u posjed papinskoga stanu, u sebi sam jasno osjetio „ne“. Papinski stan u Apostolskoj palači nije raskošan. Star je, uređen s dobrim ukusom i velik, ali ne i raskošan. Međutim, na kraju je poput ljevkva okrenutoga naopako. Velik je i prostran, ali ulaz je stvarno uzak.

Ulazi se na kapaljku, a ja bez ljudi ne mogu živjeti. Potrebno mi je živjeti život zajedno s drugima.“ Dok je papa govorio o poslanju i zajednici, na pamet su mi dolazili svi oni dokumenti Družbe Isusove u kojima se govorio o "zajednici za poslanje" i nalazim ih u njegovim riječima.

Što za jednoga isusovca znači biti papa?

Želim nastaviti na toj liniji i postavljam papi pitanje polazeći od činjenice da je on prvi isusovac koji je izabran za rimskoga biskupa: "Kako shvaćate služenje općoj Crkvi koje ste pozvani ispunjavati u svjetlu ignacijske duhovnosti? Što za jednoga isusovca znači biti izabran za papu? Što u ignacijskoj duhovnosti može doprinijeti življenu papinske službe?“ "Razlučivanje," odgovara papa Franjo. "Razlučivanje je jedna od stvari na kojoj je u svojoj nutrini najviše radio sv. Ignacije. Za njega je to sredstvo borbe kako bi bolje upoznao Gospodina i izbliza Ga slijedio. Uvijek me pogadala izreka kojom je opisana Ignacijseva vizija: Non coereri a maximo, sed contineri a minimo divinum est. Mnogo sam promišljao nad tom izrekom što se tiče upravljanja na odgovornijem položaju: Ne biti ograničen većim prostorom, nego moći biti u ograničenijem prostoru. Velikodušnost je vrlina velikih i malih i ona nam iz stanja u kojem jesmo omogućuje vidjeti obzor. To znači svakodnevno činiti male stvari velikim i otvorenim srcem za Boga i druge. To znači vrednovati male stvari unutar velikih obzora, obzora Božjega Kraljevstva." "Ta izreka pruža parametre za zauzimanje ispravnoga stava pri razlučivanju, kako bi Božje stvari mogle osjetiti, polazeći od Njegove 'točke gledišta'. Za sv. Ignacija velika se načela imaju utjeloviti u okolnosti mesta, vremena i osoba. Na svoj se način Ivan XXIII. postavio na tu poziciju upravljanja kada je ponovio frazu Omnia

videre, multa dissimulare, pauca corrigeret, jer, iako vidjevši omnia, najvišu dimenziju, smatrao je da djeluje na pauca, na najmanju dimenziju. Veliki projekti mogu se ostvarivati radeći s malo najmanjih stvari. Također, mogu se rabiti i slaba sredstva; ona se pokažu učinkovitijima od onih snažnih, kako kaže i sv. Pavao u Prvoj poslanici Korinćanima." "To razlučivanje zahtijeva vremena. Mnogi, primjerice, misle da se promjene i reforme mogu dogoditi u kratkome vremenu. Ja vjerujem da uvijek treba vremena za postavljanje temelja jednoj pravoj, učinkovitoj promjeni. To je vrijeme razlučivanja. Ponekad razlučivanje zapravo potiče da odmah učinite ono što ste u početku mislili učiniti kasnije. To je ono što se i meni dogodilo ovih mjeseci. Razlučivanje se uvijek ostvaruje u Gospodinovoj prisutnosti; gledajući znakove, osluškujući što se događa, osluškujući ljude, posebno siromašne. Moji izbori, pa i oni koji su povezani s normalnim ži-

votom, na primjer, voziti se u skromnemu automobilu, povezani su s duhovnim razlučivanjem koje odgovara na potrebu koja se rađa iz stvari, od ljudi, iz čitanja znakova vremena. Razlučivanje u Gospodinu vodi me u mojem načinu upravljanju." "Evo, nemam zapravo povjerenja u iznenadne odluke. Uvijek sam sumnjičav prema prvoj odluci, tj. prema prvoj stvari koja mi padne na pamet ako moram donijeti odluku. To je općenito pogrešno. Moram čekati, procjeniti u nutritini, uzimajući potrebno vrijeme. Mudrost razlučivanja iskupljuje neizbjegne životne nejasnoće i omogućuje pronaći najkorisnija sredstva koja se ne poistovjećuju uvijek s onim što izgleda veliko ili snažno."

Družba Isusova

Znači, stup je papine duhovnosti razlučivanje. U tome se na poseban način očituje njegov isusovački identitet. Pitam ga, stoga, što misli,

kako Družba Isusova može danas služiti Crkvi, koja je njezina osobitost, ali i eventualni rizici s kojima se suočava. "Družba je ustanova u napetosti, uvijek korjenito u napetosti. Isusovac je odsredišten. Družba je u samoj sebi decentralizirana: njezino je središte Isus i Njegova Crkva. Prema tome: ako Družba drži Isusa i Crkvu u središtu, ima dvije temeljne odrednice svoje ravnoteže života u periferiji. Ako, naprotiv, previše gleda samu sebe, sebe stavlja u središte, kao vrlo čvrstu strukturu, vrlo dobro 'naoružanu', tada upada u opasnost da se osjeća sigurnom i dostatnom. Družba treba uvijek pred sobom imati Deus semper maior, traženje sve veće slave Božje, Crkvu koja je prava Zaručnica Krista, našega Gospodina, Krista Kralja koji nas osvaja i kojemu prikazujemo sve sebe i sav svoj napor, iako smo glinene, nepriladne posude. Ta nas napetost trajno vodi van nas samih. Sredstvo koje uistinu snažnom čini decentraliziranu Družbu istodobno je i očinsko i bratsko, a to je 'polaganje računa o savjesti', upravo jer joj pomaže bolje izaći u poslanje". Ovdje se papa poziva na točno određenu točku Konstitucija Družbe Isusove u kojoj se čita da isusovac treba "očitovati svoju savjest", tj. nutarnju situaciju koju živi, i to tako da poglavari može biti savjestan i pažljiv pri slanju neke osobe u poslanje. "No teško je govoriti o Družbi – nastavlja papa Franjo. – Kad se previše tumači, upada se u opasnost pogrešnoga shvaćanja. Družba se može izreći jedino u narativnome obliku. Samo se u priopijevanju može razlučivati, ne u filozofskome ili teološkom objašnjavanju, u kojima se zapravo može raspravljati. Stil Družbe nije stil raspravljanja, nego razlučivanja, što očito pretpostavlja raspravu tijekom procesa. Mistični lahor nikad ne definira svoje granice, ne dovršava misao. Isusovac mora biti osoba nepotpune misli, otvorene misli. Ima razdoblja u Družbi u kojima se živjelo zatvorenom, krutom mišlju, viši instruktivno-asketskom nego mističnom: ta je deformacija proizvela Epitome Instituti". Tu se papa poziva

na jednu vrstu praktičnoga sažetka koji je u uporabi u Družbi, sastavljenoga u 20. stoljeću, koji se promatra kao zamjena Konstitucijama. Formacija isusovaca o Družbi kroz određeno se vrijeme oblikovala tim tekstom, sve dotle da se počelo dogadati da neki nisu nikad pročitali Konstitucije, koje su zapravo temeljni tekst. Papa misli da je tijekom toga razdoblja u Družbi postojala opasnost da pravila nadjačaju duh. Po bijedila je napas da se karizma previše objašnjava i tumači. Nastavlja: "Ne, isusovac razmišlja uvijek, neprestano, gledajući obzor prema kojem treba ići, imajući Krista u središtu. To je njegova istinska snaga. To potiče Družbu da bude u kreativnome i velikodušnom traženju. Prema tome, Družba danas više no ikad ima biti kontemplativna u djelovanju; ima živjeti u dubokoj blitzini s čitavom Crkvom, shvaćenom kao 'Božji narod' i kao 'sveta majka Crkva hijerarhijska'. To zahtijeva mnogo poniznosti, žrtve, hrabrosti, posebno kad se doživljavaju nerazumijevanja ili postaje objektom nestuglasica i kleveta, ali to je najplodniji stav. Pomišlimo na napetosti prošlosti glede kineskih obreda, glede malabarskih obreda, glede redukcija u Paragvaju". "I sâm sam svjedok nerazumijevanja i problema koje je Družba nedavno proživljavala. Među njima su bila i teška vremena kada se radilo o pitanju proširenja četvrtog zavjeta, poslušnosti papi, na sve isusovce. Ono što je meni davalo sigurnost u vrijeme p. Arrupea bila je činjenica da je on bio čovjek molitve, čovjek koji je mnogo vremena provodio u molitvi. Sjećam se kako je molio sjedeći na podu, kako čine Japanci. Zbog toga je imao ispravan stav i donosio ispravne odluke".

"Osjećati s Crkvom"

Ostajem na temi Crkve i pokušavam shvatiti što točno za papa Franju znači "osjećati s Crkvom" o čemu piše sveti Ignacije u svojim Duhovnim vježbama. Papa odgovara bez oklijevanja, polazeći od jedne slike.

"Slika Crkve koja mi se svida slika je sveto-

ga vjernoga naroda Božjeg. To je definicija koju često rabim i upravo je ona u Lumen gentium, u broju 12. Pripadnost nekom narodu ima snažnu teološku vrijednost: Bog u povijesti spasenja spašava narod. Nema punoga identiteta bez pripadnosti nekom narodu. Nitko se ne spašava sam, kao izolirani pojedinac, ali Bog nas privlači uzimajući u obzir složeni splet međuosobnih odnosa u ljudskoj zajednici. Bog ulazi u tu narodnu dinamiku".

"Narod je subjekt. Crkva je Božji narod na putu kroz povijest, s radostima i bolima. Prema tome, Sentire cum Ecclesia za mene znači biti u tom narodu. Uklupnost je vjernika nepogrešiva u vjerovanju; tu svoju infallibilitas in credendo očituje uz pomoć nadnaravnoga osjećaja vjere čitavoga naroda koji putuje. Evo, to ja danas podrazumijevam pod osjećati s Crkvom o čemu govorи sv. Ignacije. Kad dijalog između ljudi, biskupa i pape ide tim putem i iskren je, potpomaže ga Duh Sveti. Stoga nije to osjećanje koje se odnosi na teologe".

"To je kao s Marijom: kad se želi znati tko je ona, pita se teologe; ako se želi znati kako ju se ljubi, treba pitati narod. Sa svoje strane, Marija je ljubila Isusa srcem naroda, kao što čitamo u Magnificat. Ne treba, prema tome, ni misliti da je poimanje izraza 'osjećati s Crkvom' vezano jedino uz osjećanje s njezinim hijerarhijskim dijelom". Papa, nakon trenutka stanke, odlučno objašnjava, kako bi se izbjegla pogrešna tumačenja: "Očito je potrebno biti vrlo pozoran i ne misliti da je ta infallibilitas svih vjernika o kojoj govorim u svjetlu Koncila jedan oblik populizma. Ne: iskustvo je to 'sveće majke Crkve hijerarhijske', kako ju je nazivao sv. Ignacije, Crkve kao Božjega naroda, pastira i naroda zajedno. Crkva je ukupnost Božjega naroda." "Vidim svetost u Božjem narodu, njegovu svakodnevnu svetost. Postoji 'prosječna klasa svetosti' kojoj svi možemo pripadati, ona o kojoj govorili Malègue".

Papa se poziva na Josepha Malèguea, njemu dragoga francuskog pisca, koji je rođen 1876. i umro 1940., posebice na njegovu nedovršenu

trilogiju Pierres noires. Les Classes moyennes du Salut. Neki francuski kritičari nazivaju ga "katoličkim Proustom". "Vidim svetost — nastavlja papa — u strpljivom narodu Božjem: žena koja podiže djecu, muškarac koji radi da bi kući donio kruh, bolesnici, stari svećenici koji su toliko izranjeni, ali koji imaju osmijeh jer su služili Gospodinu, redovnice koje mnogo rade i koje žive skrovitom svetošću. To je za mene opća svetost. Svetost često povezujem sa strpljivošću: ne samo sa strpljivošću kao hypomené, optereti ti se događanjima i životnim okolnostima, nego i kao ustrajnost u svakodnevnom napredovanju. To je svetost Vojujuće Crkve o kojoj govorí sv. Ignacije. To je bila svetost mojih roditelja: mog mate, moje mame, moje bake Rose koja me mnogo naučila. U časoslovu imam oporuku moje bake Rose i često je čitam: za mene je ona poput molitve. Ona je svetica koja je mnogo trpjela, pa i moralno, i uvijek je smjelo išla naprijed".

"Ta Crkva s kojom trebamo 'osjećati' je dom sviju, ne malena kapela koja može primiti samo grupicu probranih osoba. Ne smijemo krilo sveopće Crkve svoditi na zaštitničko gnezdo svojoj osrednjosti. A Crkva je Majka — nastavlja — Crkva je plodna, mora to biti. Vidi, kad opazim negativna ponašanja službenika Crkve ili posvećenih osoba, prva je stvar koja mi dolazi na pamet: 'evo starog neženje', ili 'evo jedne usidjelice'. Nisu ni očevi ni majke. Nisu bili sposobni dati život. Kad, naprotiv, čitam život salezijanskih misionara koji su pošli u Patagoniju, čitam povijest života, plodnosti".

"Evo još jednoga primjera iz ovih dana: viđio sam da je mnogo novina prenijelo kako sam bio telefonirao jednom dečku koji mi je napisao pismo. Telefonirao sam mu jer je to pismo bilo tako lijepo, tako jednostavno. Za mene je to čin plodnosti. Shvatio sam da je to mladić koji raste, koji je prepoznao oca i govorí mu nešto o svome životu. Otac ne može reći: fučka mi se za to. Ta mi plodnost itekako koristi".

s. Bojan Bijelić

Stogodišnjica Župe Zamet

Sve je započelo 1907. godine na poticaj tadašnjeg župnika sv. Križa, vlc. Josipa Aničića, a na korist tada sve brojnijeg pučanstva porezne općine Zamet, njegovog duhovnog rasta i razvoja generacija sve do danas. Stotinama godina Zamet je pripadao pod župu Kastav. Kad je 1817. godine izgrađena crkva sv. Križa u nešto bližoj poreznoj općini Srdoči, stanovnici Zameata služili su se njome za obavljanje svojih vjerskih potreba. Kako je 1907. godine Zamet brojio oko 300 kuća s 1500 stanovnika, zaključilo se da je sve manje ljudi voljno ljeti po vrućini, a zimi po snijegu i kisi pješice otici do crkve. Mnogi od njih nisu godinama zalazili u crkvu, a kamoli primili sv. sakramente. Strahovalo se da pučanstvo malo po malo ne izgubi vjeru svojih otaca. U takvim okolnostima, ideja vlc. Josipa Aničića da se izgradi crkva na Zametu morala se konačno ostvariti. Srdoči su izabrali krivi način za svoje primitivno izdizanje nad okolna mjesta pa su pokušavali na razne načine spriječiti ostvarenje te zamisli. No, taj njihov negativan stav je bio presudan. Organizaciju gradnje preuzima prvi učitelji, upravitelj škole Fran Rubeša koji je okupio crkveni odbor

za izgradnju. Godine 1907. isti odbor upućuje apel za materijalnu pomoć. Započelo se prikupljanjem sredstava, crkveni odbor je dobio svoja zaduženja. Izdani su letci koji su se dijelili po Zametu i okolicu. U njima se pučanstvo poziva na suradnju svojim dragovoljnim prilozima i dragovoljnim radom. Nadučitelj, g. Rubeš pisao je i odaslo posvuda molbe za pomoć. Isto se po kastavštini i Gorskom kotaru odakle je također pristizala pomoć u želji da se crkva što prije podigne.

Berta Rubeša, supruga Frana Rubeša, koja je od mladosti bila u bratovštini presvetog Srca Isusova, potakla je svog muža da odboru predloži novoj crkvi ime Srca Isusova. Kad je na jednom od sljedećih susreta predložio ime presvetog Srca Isusova, g. Fran Rubeša je bio iznenaden oduševljenjem i zadovoljstvom odbornika. Oni su već sljedećeg dana radosno prenosili po Zametu: "Izabrano je presveto Srce Isusovo!" Nailazili su na vrlo pozitivne reakcije među ljudima. Oko nacrtu crkve založio se ing. Jaroslav Kopecky, koji je vodio i izgradnju. Crkva je konačno podignuta 1912. godine. U nacrtima je

bila planirana izgradnja zasebnog zvonika, ali se zbog nedostatka novca od toga odustalo i crkva je dobila samo jedno zvono koje do danas ostalo netaknuto, preživjevši i svjetski rat kad su skidana zvona s crkvi i lijevana za izradu topova. Drugo zvono postavljeno je tek 1964. godine.

Pri dnu crkve bile su napravljene udubine predviđene za postavljanje kipova svetaca, ali oper zbog nedostatka novca, udubine su zazidane. Unutrašnjost crkve krasio je kip Presvetog Srca Isusova koji je sada na stubištu župnog stana. Crkveno rublje je sašila i izvezla Berta Rubeša, a harmoniju je darovao vlc. Josip Aničić. Nakon što je 1912. izgrađena, crkva nije mogla biti blagoslovljena, jer je uz nju bilo potrebno sagraditi i sanitarni čvor, a novaca više nije bilo. Stoga se u to vrijeme održavalo sajam ispred crkve na kom se sakupljao potrebnii novac.

Crkva je 30. travnja 1913. u ime tršćanskog biskupa blagoslovio tadašnji dekan i župnik iz Kastav-grada, preč. g. Franjo Ryšlavý. Nakon što je sagrađena, u crkvi je misu služio vjeroučitelj Julije Lazić. Naroda je bilo toliko svake nedjelje da je trebalo nakon mise širom otvoriti glavna vrata, a uz to i pobočna da svijet izade. Nadučitelj i njegova supruga vodili su brigu za crkvu. Ona s ukrašavanjem i čišćenjem, a on s crkvenim pjevanjem, dok je njegov sin bio stalni orguljaš. Kasnije, (vjerojatno nakon I. svjetskog rata), kad je trebalo crkvu popravljati, istaknuo se dr. Kajetan Dabović kao voda odbora za popravak crkve. Najveća prijetnja vanjskoj konstrukciji crkve bio je II. svjetski rat u kojem je i najviše stradala. Osim pucanja prozorskih stakala, sa stropa je otpala sva žbuka, tako da je ostala samo rebrasta drvena konstrukcija. Bilo je gotovo nemoguće ista popravljati na takvim visinama pa je bilo bojazni da crkva ne bude srušena ili upotrijebljena u neku

drugu svrhu. No zalaganjem gospođe Renine Blečić crkva je popravljena te je nakon popravka ponovno nedjeljom i blagdanom služena sv. misa. Misio je župnik sv. Križa, vlc. Fran Ijubić. Osim crkve, direktnim pogorkom granate potpuno je stradao i župni stan. Župnik je dobio smještaj u blizini, ali je ubrzo na zahtjev vlasnika morao iseliti. Tako da je župa nekoliko godina ostala bez župnika. Na sv. misu se tada odlazilo na Kantridu gdje se misa služila na talijanskom jeziku. Novi svećenik je došao na poticaj jedne župljankice koja je od svog brata svećenika u rječkom sjemeništu (preč. Ivan Dukić) tražila da se zauzme za njih. Zamećani su konačno dolaskom vlc. prof. dr. Josipa Šojata u crkvi mogli pratiti sv. misu na hrvatskom jeziku. No, vlc. Šojat je ubrzo dobio premještaj i oproštajnu misu odslužio 10. listopada 1955. Nakon njega misu je dozazio služiti vlc. Mate Loje, župnik s Kantride, koji je uveo pobožnost prvih petaka u mjesecu s nakanom da Presveto Srce Isusovo pošalje u župu stalnog svećenika.

Zamet je bio jednim dijelom pod Jugoslavijom, a jednim dijelom s Kantridom pod Italijom. Kad se doznao da će doći komisija za razgraničenje, ljudi su to napeto očekivali. Bilo je oko jednog sata popodne kada su se djeca i žene

vraćale iz tvornica kamo su svojima nosile objed. Vidjele su talijanske i jugoslavenske časnike, a s njima i civile. Žurno su ih prestigle, te idući od kuće do kuće, obavještavale ostale Zamećane o tome. Ubrzo se skupilo podosta ljudi sa zadaćom da pripaze na rad Komisije. To je imalo svoje puno opravdanje jer Komisija je toga dana namjeravala povući granicu cestom iznad crkve. Kad su to ljudi vidjeli, počeli su glasno protestirati, vikati i tjerati komisiju. Muški su se malo bojali, ali su zato žene bez straha nastupale: "Naša je crkva, mi smo je podigli, mi smo je sagradili, nosite se, nosite se odavde!" I komisija je otišla. Pri tome su se posebno isticali žene svojim energičnim nastupom. Tada je počela vojska, osobito karabinjeri, tjerati narod i lijevo i desno, udarati kundacima, mlađice vući za kosu itd. Narod nije popustio, osobito žene, muškarci su bili malo više otraga. Htjeli su uzeti cestu koja prolazi ravnog kraj crkve. "Nećemo tu granice, nikad nije tu bilo granice, mi ćemo vam pokazati gdje je stara riječka granica!" vikali su. Komisija je pristala da im pokažu i oni su ih vodili dolje po putu do iznad željezničke pruge, i tu su postavili granicu."(arh. župe) Ovaj snažan bunt, značajan je i stoga što su Zamećani gradili crkvu vlastitim mukotrpnim radom od 1907. do 1913. godine, pa bi im bilo tim teže da je sada zbog razgraničenja izgube." Syjesni da će Komisija sutradan ponovno doći i to vjerojatno s odgovarajućom zaštitom, Zamećani su se dogovorili da im njen dolazak najavi crkveno zvono te da se u što većem broju okupe ispred crkve. Doista, sljedećeg dana ponovno se pojavila Komisija, ali ovaj put u pratnji karabinjera koji su odmah postavili "kordon" prema okupljenom mnoštvu. Ali, ni to nije omelo ogorčene Zamećane, odlučne u nakani da obrane svoju crkvu te su se hrabro suprotstavili Komisiji.

U spomen tog razgraničenja 1924. kad se Zamer odupro Italiji, pred crkvom je 1. ožujka 1925. otkriven spomenik koji je tijekom drugog svjetskog rata srušen i do danas nije obnovljen, premda ovaj događaj snagom svoje poruke može

biti na vječni ponos, ne samo Zameta, već čitave Hrvatske. Ali sljedećih godina zadovoljstvo stanovnika Kastavštine i Zameta polako prerasta u nezadovoljstvo, kao i u cijeloj Hrvatskoj zbog sve težih političkih prilika i teškog gospodarskog stanja nakon uvođenja apsolutističke vladavine od strane kralja Aleksandra.

Rapalskim ugovorom, potpisanim 12. studenog 1920., "Istra s liburnijskim dijelom, osim jednog dijela općine Kastav, zatim otoci Cres, Lošinj, Lastovo i Palagruža te grad Zadar pripali su Italiji, a novostvorenoj tzv. Rječkoj državi pod talijanskim suverenitetom priključeni su čisto hrvatska prigradska područja Kantrida, Zamet i Rubeši, koja zatim prelaze u nadležnost riječkih talijanskih vlasti. Na samom su početku okupacije Zamet započeli progoni i potalijančivanja Hrvata i Slovenaca. Posebna pozornost u tome bila je usmjerenja prema učiteljima, osobito prema onima koji su jače i revnije isticali svoje hrvatstvo. Na prvom mjestu u njihovoj listi nalazio se Fran Rubeša, koga su zbog toga 1919. skinuli s ravnateljskog položaja škole. Svoje namjere za odnarođivanjem domicilnog stanovništva pokušali su provesti i potalijančivanjem osnovne škole Zamer 1923. Iako su je pohadala samo hrvatska djeca (a bilo ih je tristo), postavljeni su talijanski učitelji namjesto hrvatskih koji su protjerani. Na školskoj je zgradi bila izvršena talijanska i riječka zastava. Ateizacija kastavštine započinje početkom 20-tog stoljeća, kulturnim napretkom i jačanjem jugoslavenskih ideja. Tamošnji svećenici nisu bili otvoreni prema novom napretku te nisu znali adekvatno odgovoriti na znakove vremena. Nastavak ateizacije bio je u doba komunizma. "Budući da je Crkva iz javnosti bila potisнутa, cijeli se manifestacijski vjerski život "povukao" u

hramove, crkve. Sve se centriralo oko svećenika. Svećenik je dobio na važnosti "unutar katakomba". U izvjesnom smislu može se reći da je komunistički režim sprječio ostvarenje istinskog laičkog crkvenog identiteta." Stvarni nacionalni osjećaj, na neki način još i sada, prisutan je jedino unutar župne zajednice. Tek osnutkom Republike Hrvatske 1991., uvodi se vjeronauk u škole i desetak zametskih aktivnih vjernika laika upisalo je Katolički bogoslovni fakultet u Rijeci.

Isusovci dolaze na župu Zamet 1958. godine. Prvi došao p. Edomir Ciko (1958. – 1963.). Njega nasljeđuje na kratko p. Martin Mihoković (1963. – 1964.). P. Zvonimir Škunka (1964. – 1966.) započinje graditi današnju župnu kuću na Zametu. Radova na kući završava p. Vinko Mioč (1966 – 1973.) i p. Josip Rožmarić (1968. – 1969.) koji pripomaže iz Opatije. Sedam godina služio je kao kapelan i p. Filip Mašić, kao revni isповjednik, akuhao je br. Alojzije Koščak. P. Valentin Miklobušec (1973. – 1976.), župnik, uređuje predvorje u crkvi i unutrašnjost župne kuće. 1978. godine župu posjećuju svetac današnjih dana, misionar u dalekoj Indiji, p. Ante Gabrić. Posebnu pažnju zavrijeđuju duhovni i materijalni obnovitelji naše župe p. Ante Vukoj i p. Mirko Vukoj. Pater Ante Vukoj (1976. – 1986.), osim što je duhovno obnavljao Zamet, brinuo se i za uređenje crkve. U svetištu je stari kip Srca Isusova zamjenjen novim i većim, rad kipara p. Marijana Gajšaka. Od njegova vremena crkva čuva vrijedne umjetnine, kao što su postaje križnog puta, koje je načinila umjetnica iz Poljske, Zosija Miljanović. Ista umjetnica je naslikala i sliku Gospe od Puta, po uzoru na onu koja se štuje u Rimskoj crkvi Al Gesu. Pater Ante Vukoj po-kreće duhovni život mlađih i obitelji, uspostavlja strukture župnih vijeća, obnavlja unutrašnjost crkve, ovaku kakvu danas vidimo (svetište, klupi, grijanje, postaje križnog puta), uvodi u kuću i crkvu gradski plin. Pater Tomislav Slokar (1986. – 1989.), župnik, nastavlja rad u župi,

uređuje krovište nad sakristijom i nad apsidom crkve. Pater Izidor Jedvaj (1989. – 1995.), župnik, uređuje krov na župnoj kući i na crkvi, gradi vjeronaučnu dvoranu ispod župne kuće, vodi Caritas za vrijeme Domovinskog rata.

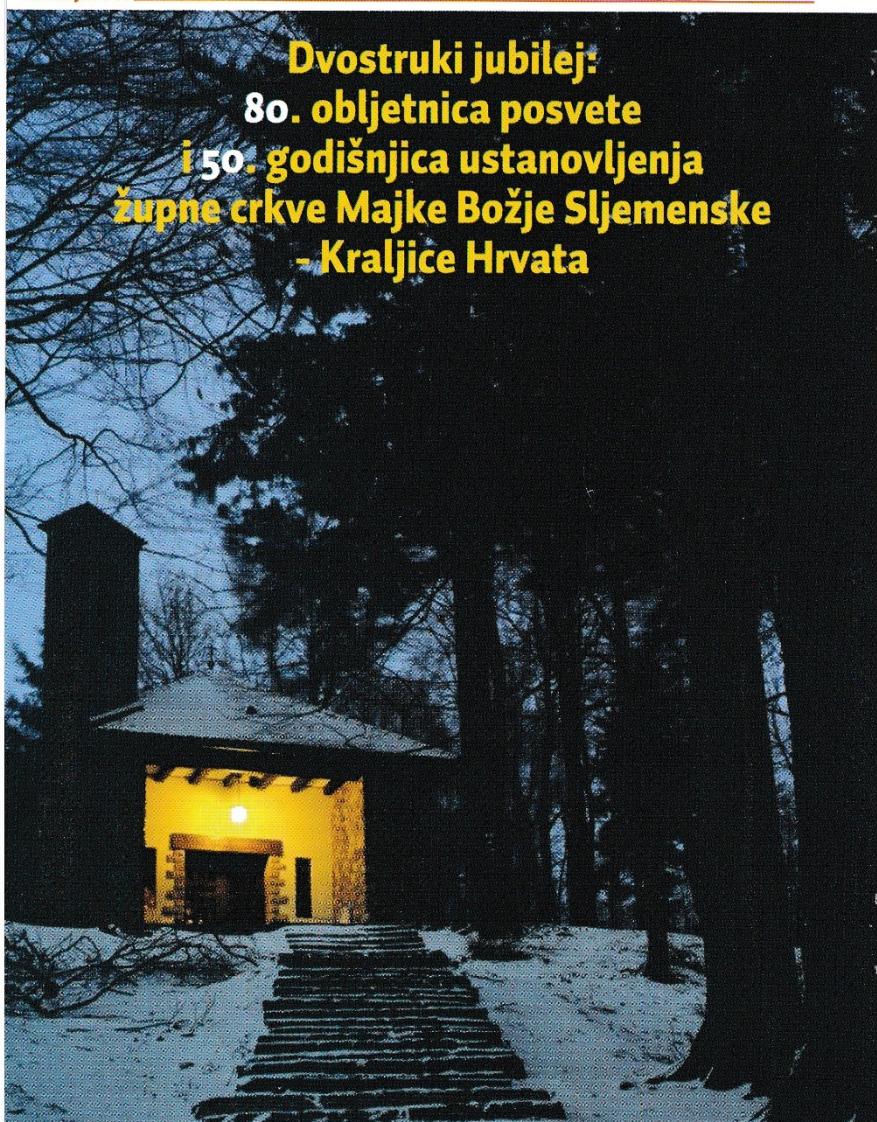
Posebno mjesto u srcima župljana ima i časnici brat Franjo Štefić (1990. – 2000.) On je djelovao i pastoralno, karitativno, s ministrantima i na razne druge načine. Posebnu pozornost zavrijeđuje i p. Mirko Vukoj, župnik od 1995. – 2004., uređuje gornji kat u župnoj kući, uređuje kompletну fasadu crkve i župne kuće, postavlja novi razglas, elektronska zvona i rasvjetu u crkvi, uređuje unutrašnjost crkve s korom, već otprije radi s mladima i obiteljima. Kapelan p. Stjepan Harjač uređuje vitraje. P. Luka Rađa (1997. – 1998.), koji je najviše i zaslужan za sakupljanje obilje informacija o povijesti župe te njegovom kaslujemmo predstaviti i ovaj osvrt.

Župa Zamet ponosna je i na duhovna zvanja koja su plod rada mnogih požrtvovnih svećenika. Sve je počelo od p. Gajšaka, na blagdan Srca Isusova 1992. Pater Izidor Jedvaj svjedoči: „Da, ja sam bio pozvao p. Gajšaka za svetkovinu Srca Isusova, da ima trodnevnicu, i da propovijeda na samu svetkovinu! Bilo je to posljednje njegovo izbjivanje izvan Zagreba, jer je po povratku, tek nekoliko dana poslije, pao u tešku zdravstvenu krizu koja je rezultirala najgorom dijagnozom! Ja sam mu, naime, rekao kako sam upozorio župljane da isusovci ovđe vode župu već trideset godina, a da nema ni jednog duhovnog zvanja te da mi svakog četvrtka imamo klanjanje pred Presvetim gdje se moli i za duhovna zvanja. Preporučio sam i njemu u molitve i žrtve zvanja iz zametske župe, što je on odmah i prihvatio i obećao pri-družiti se molitvi! A to je, vjerujem, i činio i očito čini još i sada s nebeskih visina, što se vidi po plodovima koje si iznio.“

Uz božju pomoć, zagovor Marijin, rado-sno kročimo naprijed u narednih 100 godina! Neka sav naš rad bude „Na veću slavu Božju“!

s. Bojan Bijelić

**Dvostruki jubilej:
80. obljetnica posvete
i 50. godišnjica ustanovljenja
župne crkve Majke Božje Sljemenske
- Kraljice Hrvata**

Hrvati su od davnina izabrali Majku Božju za svoju zagovornicu, odvjetnicu, pomoćnicu. Diljem lijepe naše po mnogim svetištima pjevaju se lijepe Gospine pjesme, a jedna je od njih i "Rajska Djevo Kraljice Hrvata," koju je napisao naš isusovac p. Petar Perica.

Poviše Zagreba na visini od oko 1000 metara nadmorske visine mala je crkvica Majke Božje Sljemenske, Kraljice Hrvata. Srasla s prirodom, izrasla iz srca vjernika, bdije ona nad gradom i hrvatskim pukom. Do nje se nekada dolazilo samo planinarskim putovima, a danas i cestom. Ima Hrvatski i ljepših, i raskošnijih i drevnijih marijanskih svetišta, ali i ovo privlači svojom toplinom i ostavlja trag u duši – tako već gotovo osamdeset godina.

28. svibnja 1928. godine planinari Marijanske kongregacije iz zagrebačkog svetišta Srca Isusova koje je predvodio p. Josip Müllerom, vraćajući se s izleta ugledali su na drvetu sliku Majke Božje okićenu šumskim cvijećem. Željni su tu izgraditi kapelicu. Grad je darovao zemljište, a posao je povjeren arhitektu Jurju Denzleru. Prvorna zamisao da se izgradi kapelica Majci Božjoj za potrebu izletnika proširuje se, i gradi se crkvica kao spomenik 1000. obljetnice kraljevstva i 1300. obljetnici pokrštavanja Hrvata. Gradnja je završena godine 1932. Prvu misu 11. rujna 1932. u šumi pored kapele je predvodio pomocni zagrebački biskup Dominik Premruš, a na polnočku iste godine euharistija je slavljena prvi put unutar crkve. Crkvu je posvetio 1933. godine nadbiskup Antun Bauer. Već sljedeće godine tu je bio i predvodio misno slavlje novoimenovani zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, na svom putu prema Mariji Bistrici pritom predvodeći tisuće hodočasnika!

Tako je i ove godine zagrebački nadbiskup

kardinal Josip Bozanić predvodio Euharistijsko slavlje, kojim je u nedjelju 21. srpnja proslavljena na Zagrebačkoj gori 80. obljetnica posvećenja i 50. godišnjica župe Majke Božje Sljemenske, Kraljice Hrvata.

Uz provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove p. Antu Tustonjića, koncelebrirali su i drugi svećenici. Kardinal je održao prigodnu propovijed, a pri kraju misnoga slavlja, uz zahvale upravitelju župe p. Josipu Rožmariću, kardinal Bozanić prisjetio se kako je dan nakon imenovanja zagrebačkim nadbiskupom 4. listopada 1997. godine pohodio sa svojim predhodnikom, blagopokojnim kardinalom Franjom Kuharićem, Majku Božju Sljemensku, gdje su dugo zadržali u molitvi i razgovoru.

Neke zanimljivosti vezane uz ovo svetište: Crkva Majke Božje Sljemenske poseban je kulturni spomenik, jer su na njenoj izgradnji u stuhrohrvatskom stilu po vanjskoj zamisli arhitekta (Juraj Denzler), sudjelovali i brojni hrvatski umjetnici: Radoje Hudoklin, Vanka Radauš, Josip Turkalj, Marta Plazzeriano, Gabrijel Stupica i dr.! Strop crkve izgrađen je od slavonske hrastovine i podijeljen je na 49 polja od kojih 39 prikazuju grbove hrvatskih gradova i zemalja. Jedina Hrvatska župa u kojoj se ne umire – nema ni groblja ni matice umrlih. Imala samo krštenja i vjenčanja.

s. Branko Čagelj

25. obljetnica Filozofskog fakulteta Družbe Isusove

U srijedu dana 6. studenog 2013. godine, Filozofski fakultet Družbe Isusove (FFDI) u Zagrebu proslavio je dan Fakulteta i 25. obljetnicu ustanovljenja i djelovanja, prisjećajući se dana kada je Kongregacija za katolički odgoj pri Svetoj Stolici podigla isusovački Filozofski studij na razinu Filozofskoga fakulteta (FFDI). Prigodna proslava održala se u svečanoj dvorani Fakulteta *Antun Bauer* uz prisutnost brojnih uzvanika, profesora i studenata. U uvodnom obraćanju dekan FFDI-a prof. dr. Ivan Šestak pozdravio je zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, apostolskog nuncija Svetе Stolice pri Repu-

blici Hrvatskoj mons. Alessandra D'Errica, riječkog nadbiskupa mons. Ivana Devčića, pomoćnog biskupa zagrebačkog mons. Valentina Pozačića, provincijala Hrvatske pokrajinе Družbe Isusove Antu Tustonjića te predstavnike Hrvatskog katoličkog sveučilišta, Zagrebačkog sveučilišta, Hrvatskih studija te izaslanike Ureda predsjednika Republike Hrvatske i Ureda gradonačelnika grada Zagreba, kao i sve ostale prisutne uzvanike i studente. Dekan FFDI-a je istaknuo da fakultet od početaka njeguje aristotelovsko-tomičističku tradiciju i dijalog putem održavanja znanstvenih simpozija te intenzivno radi na

kulturnom i intelektualnom oblikovanju svojih studenata. Nakon uvodnog govora, uslijedilo je svečano predavanje na temu "Što se mora obistiniti da mogući nadživjeti smrt?" u kojem je prof. dr. Josef Quitterer istaknuo važna filozofska razmišljanja o besmrtnosti i uskrsnuću. Predavanje pod naslovom "Značenje studija religijskih znanosti danas" održao je akademik Mislav Ježić. Posebno je istaknuo potrebu dijaloga među religijama jer religije zastupaju visoka etička načela i daju čovjeku dimenziju koja nadrasta sebičnost i materijalistički svjetonazor. "Studij religijskih znanosti potreban je da bi se ostvario dijalog uz dužnu ovorenenost srca i umu, potreban je i radi mira u svijetu i radi njegove duhovne budućnosti", zaključio je akademik Ježić.

Na kraju proslave provincial Ante Tustonjić uručio je u ime FFDI-a počasni doktorat istaknutoj hrvatskoj povjesničarki dr. Agnezi Szabo. Prigodnim riječima i čestitkama na kraju proslave obratili su se provincial Ante Tustonjić, voditelj Hrvatskih studija prof. dr. Josip Talanga, prorektorica Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Blaženka Divjak te kardinal Bozanić. "Radosni smo što u Zagrebu, gradu koji predstavlja središnjicu katoličkog pučanstva u ovom dijelu Europe, djeleže više visokih crkvenih učilišta, među kojima je i Filozofski fakultet Družbe Isusove, koji daje doprinose znanosti, kulturi i dijalogu. U ovom vremenu koje nas izaziva na produbljivanje kršćanskih vrijednosti, osjećamo da je to misija upravo FFDI-a i zato želimo daljnji rast i uspjeh ovom fakultetu", poručio je zagrebački nadbiskup.

Dana 31. srpnja god. 1989. Kongregacija za katolički odgoj (Kongregacija za sjemeњista i učilišta) pri Svetoj stolici podigla je isusovački Filozofski studij na razinu Filozofskoga fakulteta (FFDI). Time mu je dala pravo podjeljivanja akademskih stupnjeva, uključujući i doktorat. Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske upisalo je god. 1992. FFDI u Registr znanstveno-istraživačkih organizacija. Senat Sveučilišta u Zagrebu je 8. veljače 1994. donio odluku kojom se program filozofije i religijske kulture prihvata kao dio Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu.

FFDI prihvatio je akademske godine 2005./2006. tzv. "bolonjski proces", prema kojemu se na Fakultetu izvode ovi studiji:

- preddiplomski jednopredmetni studiji filozofije i religijskih znanosti
- preddiplomski dvopredmetni studiji filozofije i latinskog jezika
- preddiplomski jednopredmetni studij filozofije
- diplomski jednopredmetni studij filozofije
- diplomski jednopredmetni studij religijskih znanosti
- poslijediplomski doktorski studij filozofije
- poslijediplomski doktorski studij religijskih znanosti

s. Šime Rafić

Budi Isusovac

Upotrebljavam maštu, stvaram si i zamišljam slike pred očima, geste, reakcije, riječi – zamišljam tako ulazak u svijet u kojem se sve pokušava komercijalizirati, podići učinkovitost, produktivnost, povećati djelotvorno kvantitet, a gdje, čini mi se, kvalitera ostaje imaginarna, idealizirana – podređena primamljivosti koja odrađuje svoju ulogu.

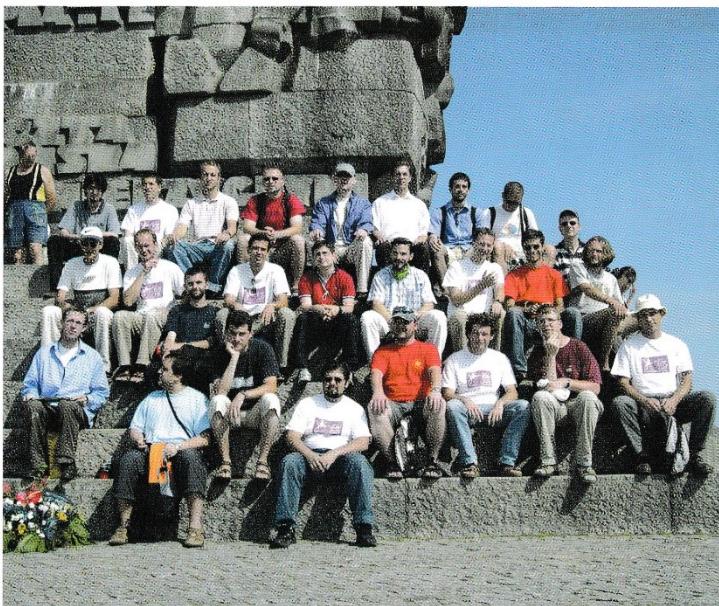
U takav svijet kao promotor isusovačkih zvanja, svećeničkih i bratskih, maštom ulazim s transparentom „Budi Isusovac!“ Držim ga čvrsto, dižem ga visoko, naviše što mogu koliko mi moje fizičke i motivacijske mogućnosti to daju i pokazujem ljudima. Činim to odusevljeno i gorljivo. Pa kako i neću, Gospodin žurno traži učenike, radnike, propovednike Radosne vijesti, vjerne pastire jer žerva je velika, vinograd je prostran,

ovaca koje se traže, ispašu gube, sve je više. I idem i želim provocirati srca ljudi.

Koračam ulicama. Raznolike su ulice. Tamne, zatamnjene, prljave, raskopane, zatvorene, sljepе, široke, popločane, blještave, grube, glatke, skliske, uske, trnovite, mekane, sjajne, glamurozne, bogate, siromašne, zaboravljene, ofucane, puste, prenarkcane... ma, baš svakakve!

I nesalomivo uvjeren u svoje poslanje nosim transparent „Budi Isusovac!“ ravno čovjeku usušret. Promoviram zvanja – poziv Božji! Da, da, dragi prolaznici – budite spremni – Gospodin imenom Isus i danas poziva i to neumorno i neizbjegno poziva!

Susrećem ljudе, mahom mladiće i djevojke, muškarce i žene, starce i starice – mladićima

posvjećujem bogatstvo i veličinu Kristova poziva, ali i na svakoga dobre ili loše volje ne štem vremena. Vrijeme je Njegovo. I zapravo, gledam ravno i provokativno u oči njihove, svojim pogledom njihov pogled tražim – je li ti ovaj natpis ponad moje glave dira srce? Odgovori sebi, Njemu, a meni ako hoćeš. U svoj slobodi djece Božje! (pratiš li me čitatelju? Polako, natpis je tu ponad i neće nikamo)

Interakcija kreće. Nailazim na pojedince. Promatram ih. Neki gledaju u pod zamišljeni u planovima i brigama, obitelji i ljudima; neki su zaokupljeni blještavim izlozima, mami ih slabost očiju, strast srca; neki su staklenih očiju zamuhćena pogleda, razočarani životom, dotučeni napastima, neki su suznih očiju, neuzvraćene obiteljske ili roditeljske ili supružničke ili prijateljske... ili već koje ljubavi. Neki pak vesela razigrana pogleda zvukaju posvuda, pa i transparent moj, i tim pogledom radost svoju (čitaj Njegovu) šire.

I tako pitam svakog – dira li ti srce riječ ovog transparenta?

I ima svega, a ma baš svega:

- * „vidi sektaša, ma bježi dok ne dođavatim...“
- * „imam ja dosta svojih briga...“
- * „dobar sam ti ja s Isusom, sve pet, prijatelju“
- * „di ćeš bit isusovac, oni ti tamo ruju s masonima, nemaš ti veze“
- * „klerofašistu, katolikane, klerosatelu, retardirani nazadnjače – diskriminiraš samom svojom ludačkom pojavour!“

I dobih po licu pokoju pri ovom zadnjem. I nije mi žao, utvrđujem se u svom nošenju transparenta, učim, napredujem, i kušam ono što sam znao i za što se spremao.

Jasna mi pred očima Riječ: „Uistinu, beseda o križu ludost je onima koji propadaju, a nama spašenicima sila je Božja. Ta pisano je: Upropastit ču mudrost mudrih i odbacit ču umnost umnih. Gdje je mudrac? Gdje je književnik? Gdje je istraživač ovog svijeta? Zar ne izludi Bog

mudrost svijeta? Nego lude svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slave svijeta izabra Bog da posrami jake.“ (1Kor 17-19.27)

Jedan mi momak svojim pitanjima posebno zaokupi pažnju, a i grupa mladih oko njega okupljenih:

* „Ej, vidi ovoga koji nosi transparent 'Budi Isusovač', hajde da ga ispitamo pa da ga uvrstimo u naše istraživanje o promidžbi...“ kaže on svojoj pratećoj grupi pa pristupi i poče s pitanjima, a i malo pouke, čini mi se kao iz nekog sažaljenja... „Dobar ti je transparent, ovako na prvu, samo, trebao bi malo proširiti promidžbu – da se vidi na kilometre da promičeš neki proizvod koji ti je stalo prodati, ili neki način življjenja koji je in' da ga uvaljaš ljudima, kao nešto što osigurava tvoju egzistenciju. Razumiješ logiku?“ pita, i odmah nastavlja dalje, vjerojatno razoren svojim razmišljanjem i željom da oduševi svoje... „Pogledaj onu reklamu za – sve ima – raskoš koja će privući mladog čovjeka, sliku idealne obitelji koja privlači, zgodnu ženu koja osvaja muškarca – i eto srce čovjek u tvojim rukama!“

Kratko mu odgovaram: „Učinak, a ne čovjek? Učinak, a ne istina? Učinak, a ne sloboda? Uopće to ne želim, ne želim roba, ne želim lažno osvajanje – želim srce koje se odlučuje u slobodi, besplatno! Razumiješ logiku?“ Mladićev lice se zbuni, oformi gestu pitanja, ali onda protrese glavom i nasmije se. Ode. Odoš. Možda jednom.

Neki mi pak, razigrase srce svojim riječima:

- * „ooo, isusovac, znam ih, još od malena – samo naprijed!“
- * „eee, Sebo, oće li biti što, ima toliko vrhunskih mladih samo im treba dati priliku!“
- * „Pater, to ste vi, hehehe, dobar vam je transparent, kad imate vremena, trebao bi vas malo!“
- * „To je to, još jedna potvrda onog što smo razgovarali, sve više to želim, gorim p. Sebo! Vidimo se sutra!“
- * „Odljčne su bile one ignacijanske duhovne

IGNACIJEV PUT

vježbe, tako konkretnе i tako korisne! Svima pričam o njima!"

* Aaaa, i već mi obnovljen žar. Kakva mašta baš moćno orude zamišljanja, predviđanja, razlikovanja, djelevanja i prepuštanja Duhu Svetom! Dragi moj prijatelju Ignacijskog puta!

Uz mnoge i mi isusovci promoviramo nešto vrlo vrijedno, božanski vrijednu stvarnost, nešto što nije usredotočeno na osiguranje materijalne egzistencije, već one vječne, spasenjske egzistencije: sudjelovanja na Kraljevstvu Nebeskom! I taj dar nije samo naš, već smo odgovorni za njega prema svakome, i naše je poslanje promicati ga, možemo reći i navještati ga, kao pojedinci i kao zajednica, svime što imamo na raspolažanju – pretakati u svjedočanstvo živoga Kralja. Ključ je uska povezanost s Gospodinom i onda ta gorljiva međusobna za Božju stvar. „Po ovom će prepoznati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge“ (Iv 13, 35) Stoga zove Gospodin i po nama vrijedne ruke i predana srca, kako ono bi svojevremeno napisano u „oglasu“:

„Traže se vrijedni momci - orači, kopači, obrezivaci, čupači trave, skupljač korova i grana i pokoji skupljač grozdova - momci za boj: ozarena lica, gorljiva srca, žuljavih ruku - momci koji ne mare za žegu, tegobu, glad i žeđ dana - sve za

Boga, vinograd Njegov i spas duša najveća je ljubav za Ljubav, i najveća plača!“ – isusovci.

Specifičnost naše promocije i rada za Kraljevstvo Nebesko je naša ignacijska karizma – duhovnost – stil života u raznolikim apostolatima. I zovemo u Kristovo ime učenike da nam se pridruže.

Prepoznatljivo bogatstvo koje nam je darovano, za koje smo odgovorni i kojim služimo Crkvi i Božjem narodu za Kraljevstvo nepropadljivo jesu Duhovne vježbe – sustav koji je dan našem utemeljitelju odozgo i koji jamči susret s živim Gospodinom! Jedan od nedavno pokrenutih projekata davanja duhovnih vježbi jesu „Duhovne vježbe za studente i mlade radnike“ (od puna tri dana) koje se održavaju jednom mjesečno (pod p. Ike Mandurićem i p. Sebo Šujevićem). Za kraj vam donosim nekoliko svjedočanstava mlađih s tih duhovnih vježbi:

● „Takov način mi je donio mir, i kao što mi se rijetko događa, ove dane se dogodilo da sam mogla čuti Njegove riječi kroz misli i u srcu. Nisam znala kako moliti, a Gospodin mi je pokazao jednostavnost molitve i želju da mu uistinu poklonim pažnju... trebam hrjeti ga upoznati kroz Riječ, Euharistijsko slavlje, isporijed i klanjanje pred Presvetim. Zaista sam htjela da mi obnovi srce i zbilja vjerujem da je to i učinio. Osjetila sam posebnu toplinu i mir. Hvala mu na tome. Način na koji su vježbe smisljene, kratki nagovori svećenika, meditacije koje su tako žive i oslobađajuće, mise, klanjanja i međusobni razgovori ljudi, sve to čini cjelinu koja zaista nadahne čovjeka i vjerujem da svatko može produbiti odnos s Bogom i naći sebe.“

● „Duhovne vježbe su za mene bile ispunjenje, ispunjenje srca i duše! Došla sam ovamo kako rastresena, ali puno samoće, šutnje, razgovora i slušanja Isusa, pomoglo mi je da se sredim i shvatim neke stvari. Puno mi je pomogao i razgovor s drugima. Bog mi je baš preko njih

pomogao shvatiti neke stvari koje su mi baš bile potrebne... Iz Biblije i ovog iskustva sam u potpunosti postala svjesna koliko je bitna zajednica i to kvalitetna zajednica, jer čovjek kada je sam lako se pogubi... Ali pored te zajednice, potrebno je i određeno vrijeme provesti u samoći, s Isusom, Božjom Riječi, sa samim sobom. Prvi put sam baš službeno doživjela da mi Bog progovara kroz Bibliju, shvatila sam napokon da je Riječ Božja u Bibliji stvarno živa... Posebno sam shvatila koliko je potrebno postići sabranost prije nego utonemo u molitvu. Pustit sve da me ništa ne prijeći da dođem do Isusa i kažem svoju molitvu..."

„Svaki dan naučio sam, doživio ili spoznao nešto novo. Za to je upravo zasluzna tišina i duhovno ozračje koji su me usmjerili u dubinu moje duše. Iako čitam Božju Riječ, rijerko bih doživio ovako intenzivno. Zbog opravdane i neopravdane žurbe uvijek bih nekako Njega sebi podredio i ne bih mu dao vremena da progovori ovako direktno, intenzivno i konkretno. Tišina mi je u početku bila neobična, ali mi je godila. Sada znam i zašto! Ekipa je genijalna. Baš zbog malog broja uspjeli smo se povezati. Toličko različiti, a opet toliko slični, puno toga (čak i za ovako kratko vrijeme) naučili smo jedni od drugih. Materijali koje ste nam dali – genijalno. Točno ono što mi je trebalo. Okvirni za meditaciju – super usmjerenja. Kad bih i zastao to bi, poguralo“ naprijed. Smatram da mladim baš trebaju ovakve duhovne vježbe, kako bi nas naučili cijeniti tišinu i biti u tišini. Ovo je super način da upoznaju njega, a još važnije sebe.“

„Prijavila sam se u zadnji trenutak... Napasti užasne u četvrtak, da sam ODUSTALA! Napisala sam mail pateru da nisam dobro... Ohrabrio me i ipak sam došla – u ZADNJI TRENI, pa i kasnila malo! Baš sam zahvalna Gospodinu da me pozvao ovdje, jer to mi je zaista bilo potrebno. Jer poznавајуći sebe, ovaj vikend bih potrošila u uzaludnom tra-

ženju, šopingiranju, teškoj „depri“, suzama... ovisnosti o hrani i Internetu. Božja milost – razbila mi je predrasude o zajednici, jer smatrala sam da su to sve neki „bogomolci“, „sveti“, da im sve ide glatko u životu. Ali, tek kad se čovjek otvorí, posluša ih... Prolila sam suze i suze, što u kapelici, što u sobi, što u ispovijedi, razgovoru. Puno mi to znači. Borba je u meni, napasti... razne misli koje me udaljuju od Boga. Ponekad smatram sve to dosadnim, da ništa nema smisla, humor me uhvati i onda samo zaspim. Ovdje sam osjetila tu svoju ČEŽNJU za Isusom, za NOVIM SRCEM, za barem komadićem VJERE!“

„Prije dolaska na DV stanje mog srca bilo je osjećaj izgubljenosti, odvojenosti od Boga, dezorientacija, uznemirenost... Tako sam u ovim DV gledala slamku spas... no, opet su se pojavljivale sumnje i napasti da ne idem, baš se u meni odvijala borba do prijave. Sada sam zahvalna Gospodinu na toj milosti što me uzeo, izvukao iz tog mog vrtloga i izdvojio ovdje tišinu, mir, s baš predivnim odabranicima... primila sam: Čitanje Božje Riječi kao žive, upućene meni osobno... sada tek do kraja shvaćam što je Isus mislio kada je rekao da čovjek živi od svake Riječi izašle iz njegovih usta, da nam je to hrana... Spoznala sam dublje što znači da smo baštinici Kraljevstva, da neke mjere koliko sam bitna Gospodinu i posebno me pogodilo što Isus govorio o nama, meni, kao sol zemlje i svjetlu svijeta jer sam se ja u tom pogledu omalovažavala, skrivala, zatvorila. Posebno su me obogatili drugi oko mene. U svakome od njih mogla sam se diviti divnom Božjem djelovanju, prepoznala sam Krista u svakome od njih, potaknuli su me na žarku ljubav prema Bogu da više, snažnije tragam za Kristom, ohrabrili su me svojim riječima i otkrili nešto o meni što do sada nije sam bila svjesna...“

Dodi, razmisli o isusovcima, pridruži se duhovnim vježbama, kušaj kako je dobar Gospodin!

p. Sebastian Šujević

Nekoliko zgoda iz života pape Franje

Od početka svog pontifikata papa Franjo iznenaduje svijet svojom jednostavnosću, poniznošću i skromnošću kojima iskreno oduševljava ljude diljem svijeta, bilo vjernike ili nevjernike.

I kao kardinal nije živio u raskošnoj rezidenciji, nego u malenom stanu u Buenos Airesu, kuhao si je sam i umjesto službenog prijevoza koristio se javnim prijevozom. Istrom jednostavnosti nastavio je živjeti i nakon izbora za papa. Svoj pontifikat je započeo jednostavnim pozdravom vjernicima na Trgu sv. Petra: "Braćo i sestre, dobra večer." i zamolio okupljene vjernike da zamole Gospodina da ga blagoslovi i da se pomole za njega. Papin

pontifikat se odlikuje izrazitom skromnošću; od početka pontifikata zamijenio je zlatni križ željeznim i zlatni prsten srebrnim, ne odjeva se u raskošnu odjeću, vozi se skromnim automobilima i prijevozom, odlučio je ne živjeti u papinskom apartmanu u Apostolskoj palači već u Domu sv. Marte. Njegova jednostavnost i ljubav prema bližnjem se očituje i dok srdačno grli i ljubi djecu i bolesne u svojim susretima s vjernicima. U njegovu životu i radu također se očituju ljubav prema onima zapostavljenima, marginaliziranim i siromašnim, učestalo poziva na molitvu i na pomoć njima. Iz medija često iščitavamo kako papa Franjo donira novac za žrtve tajfuna na Filipinima, prodaje na aukciji Harley Davidson koji je dobio na poklon kako bi pomogao siromašnim, poziva redovnike da

samostane otvore potrebnima, iskrada se iz Vatikana kako bi hranu dijelio siromašnima, poručuje siromašnima kako mogu računati na njega i pere noge zatvorenicima na Veliki Četvrtak, slaveći sa zatvorenicima Misu Večere Gospodnje. Kroz nepunu godinu dana papinog pontifikata često smo mogli čuti i zanimljivosti i zgode iz njegova života i rada, njegovi direktni telefonski pozivi koji često sugovornike s druge strane telefona ostavljaju bez teksta; kao kada je nazvao portu Isusovačke kurije u Rimu i zatražio patra Generala, njegovog dostavljачa novina u Buenos Airesu da otkaže preplatu; žrtvu silovanja, onog studenta koji mu je napisao pismo, novinara kojem je zahvalio što ga kritizira ili svećenika iz Verone od kojeg je na poklon dobio Renault 4 u kojem se i sam provozao ulicama Rima. U nastavku prenosimo jednu zgodu preuzetu s portala bitno.net kada se papa Franjo zabrinuo za švicarskog gardista koji svaku noć do zore bdije pred vratima njegova stana u Domu sv. Marte:

Prije nekoliko dana, u ranu zoru, Papa je Franjo izšao na hodnik gdje je, pred vratima u stavu mirno, stajao pripadnik Švicarske garde.

Papa ga je upitao: "A što ti radiš ovdje? Jesi li bio budan cijelu noć?"

- "Da," odgovorio mu je gardist poslušno.

- "Cijelo si vrijeme na nogama?" pitao je Papa.

- "Vaša Svetosti, to je moja dužnost koju sam preuzeo od svoga kolege."

- "Nisi li umoran?"

- "To je moja dužnost, Vaša Svetosti, trebam paziti na Vašu sigurnost."

Papa ga je blago pogledao, zatim je otisao u svoj stan i vratio se noseći stolicu:

- "Sada barem malo sjedni i odmori se."

Gardist je ostao zapanjen: "Oprostite, ali ne mogu! Pravila to ne dopuštaju."

- "Pravila, kažeš?"

- "Zapovijedi mog kapetana, Vaša Svetosti."

Papa se na to nasmiješio i rekao: "Zar zbijala? Pa, ja sam papa i naređujem ti da sjedneš."

Tako je, našavši se između pravila i Pape, gardist izabrao stolicu.

Papa je zatim ponovno otisao u svoj stan. Nakon nekoliko minuta se vratio, našavši gardista kako i dalje poslušno sjedi na stolici, i pružio mu sendvič s marmeladom koji mu je pripremio.

Prije nego što je gardist uspio išta reći, Papa se nasmiješio i rekao mu: "Nakon svih sati koje si proveo stojeci na strazi, sigurno si gladan."

Švicarski gardist na to nije stigao ništa reći jer je Papa odmah nadodao: "Dobar tek, brate."

s. Šime Rafić

Indijski Božić p. Ante Gabrića

Ove se godine navršilo 25 godina od smrti našeg velikog misionara p. Ante Gabrića, za kojeg se trenutno vodi proces za beatifikaciju. Prisjetili smo ga se na Misijsku nedjelju euharistijskim slavljem u bazilici Presvetog Srca Isusova u Zagrebu, koje je predvodio pomoći zagrebački biskup mons. Valentin Pozaić. U zajedništvu su bili i hrvatski pateri te indijski isusovac p. Jothi Irudaya, koji je kao bogoslov više godina surađivao s p. Gabrićem. Nakon mise je okupljenima govorio o dubokom tragu koji je naš misionar ostavio u srcima naroda kojem se sav darovao, i za kojeg je, kako je sam volio reći, „gorio i izgorio.“

P. Irudaya je ustvrdio kako i danas, četvrt stoljeća nakon smrti p. Gabrića, uspomena na njega ne jenjava. Posebno je naglasio njegovu skrb oko obrazovanja siromašne djece, istaknuvši obrtničke škole, napose obućarstva, koje je naš misionar pokrenuo. Danas gotovo da nema obrtnika u onom kraju koji je nešto postigao, a da nije prošao Ga-

brićevu školu. Stoga su i sadašnje aktivnosti indijskih isusovaca nadahnute likom i djelom p. Gabrića. Prisjetiti ćemo ga se stoga i mi, kroz pismo u kojem je opisao svoje iskustvo indijskog Božića 1959. godine.

Čudan je bio Božić. Čudan po ljudskim računima, no sretan i presretan za misionara. Jedan od *najsretnijih Božića moga života...*

Selo se uzurbalo. Kolibe se čiste, djeca trče naokolo s raznobojnim papirima i malim zastavama...

Badnja noć se bliži, sve se spremaju... I bubnjevi se popravljaju. Predvečer će mladići božićnim pjesmama uz pratnju »kirtonac najaviti dolazak Spasitelja, i to u procesiji od kuće do kuće čitavim selom. Kao ono anđeli na betlehemskim poljanama.

U Gosabi sam u prošteništu Fatimske Gospe, i žurim s grupom djece da dovršim jaslice i urez crkve. Spremam im neviđeno »čudo«: velike jaslice s brdima, rijekama, jezerima — baš onako, kao što smo to znali praviti, dok sam bio u sjemeništu u

Travniku u Bosni. Kad sam na koncu po »betelemskim poljanama« počeo stavljati pastire, i ovce, i koze, i krave, djeca su od veselje poskakivala. Njihov je Božić već počeo. Kušali pomalo već i božićne pjesme. Ali su junački pomagali i pri poslu.

Sumrak je počeo pomalo padati. Novoobraćenici počinju dolaziti u crkvu. A ja bajde u isповједaonicu. Tri ču božićne mise imati u tri razna sela pa mi valja rano početi. Treba pripraviti vjernike za Spasiteljev dolazak. Kolibice su im čiste pa moraju biti i srca.

Nisam dugo isповједao. Iznenada mi dođe katehist: »Oče, stari Bhim je na umoru.« Pogledao sam ga zapanjeno. Odmah sam ustao. Šobnomoškar je daleko. Već više dana nisam imao pravog odmora i odaha. Ali to ne smeta. Sada valja starog Bhima spremiti za vječni Božić. Ispričam se ljudima koji su čekali na isповijed i preporučim im bolesnika u molitve.

Sjeo sam na svoj mali bicikl pa ravno prema nasipu na Gangesu. Preko polja, rekoše mi, put je nemoguć. No nakon nekoliko časaka uvjerio sam se da nije mogao biti gori od ovoga puta po nasipu. Razrovan je od kiša, da čovjek po njemu može jedva i pješice, a kamoli na kotaču. I to po tamnoj, mrkloj noći! Prava akrobacija. Nisam brojio koliko sam se puta prevadio skupa s kotačem ni koliko sam puta »počešao« rebra. Noć je bila svježa — zimsko je doba — ali s mene se cijedio znoj ...

Bhim je bio još na životu. Ali u kakvoj bijedi! Leži na slami. Na zidu titra mala svjetiljka. Djeca plaču. A žena mu Marija nijema od boli i tuge. Bhim je gorio u groznici i jedva me prepoznao. Spremio sam ga za vječnost i obećao sam mu donjeti Betlehemskog Isusa poslije polnoće...

Tužna je to bila Badnja noć za siromašnu Mariju i njezino petero djece. Kleknuli smo i svi se skupa pomolili za njihova umirućeg branitelja. A pred malim jaslicama od papira zapalili smo božićnu svijeću. Rekao sam Bhimu da i on zapali u svome srcu svijetu ljubavi i da čeka na Onoga, koji ima doći i k njemu za nekoliko sati.

Umoran otkoturam se natrag u Gosabu, da

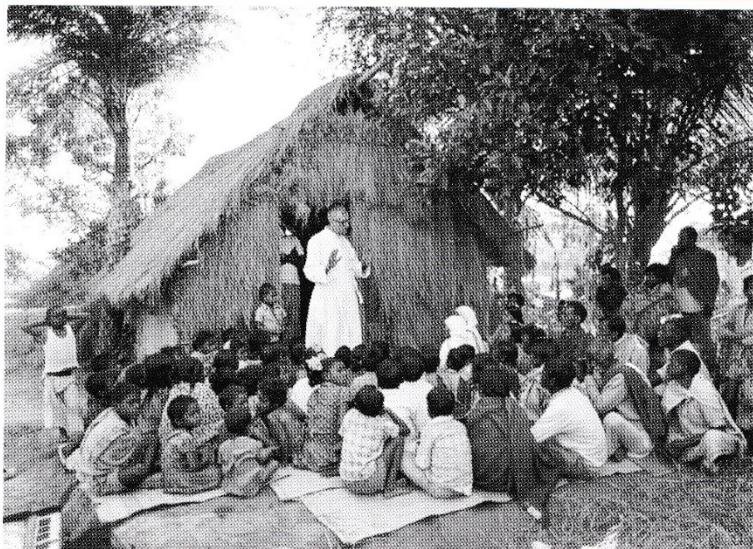
nastavim s isповijedanjem. Zatim sam otiašao na polnočku. Tamo nema kapelice pa sam isповijedao u kolibi mog prijatelja Đotiša. Kušao sam urediti nešto kao isповјedaonicu, ali uzalud. Kolibica je tako malena da više sliči staji nego ljudskom stanu. No, danas je Badnja večer, staja je najbolje mjesto za dolazak Spasitelja u ljudsku dušu, zar ne? Preda mmom leži krava. Preživa i čudno me gleda. A uz nju poveće tele. U kutu se nalazi još jedna životinja, koju je betleemskej stajici sigurno nije bilo — crni praščić. On je neprestano žmirkao na mene, osobito kad mi je Đotiseva žena donijela nešto malo riže i spržena zelenja. Biva za Badnju večeru!

Lijepa Badnja večer u izabranom »društvu«. Po ljudsku; jedna večer. No ja sam bio sretan i presretan da sam mogao imati i to. Sjetio sam se onih tisuća i milijuna, koji čame po tamnicama zbog svoje vjere i uvjerenja. Kakvu će oni imati Badnju noć? Neka im Spasitelj bude utjeha, radost i nada ...

Na putu iz Katakhali u Šobnomoškar zaustavio sam se još u jednom malom selu, da i tamo ljudi isповijedim i pripravim za Spasiteljev dolazak. Oko 11 sati u noći stigao sam natrag u Šobnomoškar. Pred jaslicama u kapelici usred noćnog mira gore svijeće. A pred njima spavaju katehist i skupina dječaka. Pravi Betlehem! Cijelu su večer obilazili selom i pjevali božićne pjesme, pa su se umorili. A onda su slatko zaspali pred Isusovim jaslicama...

Nisam ih htio buditi. Sigurno su sanjali o »Boro Dinu — Velikom Danu«, tj. Božiću. Katehista je pripravio malu rogožinu i za mene, ako stignem rano. No na njoj je već spavao mali Profullo. Pa kako da ga budim? Bio sam, doduše, umoran. No, gledajući na taj krasni prizor, zaboravio sam na umor. Sjeo sam pred jaslice i molio. Molio sam za sve one koji čekaju na Spasitelja, a još su u tami. I za sve one koji misle u toj svetoj noći na mene i moju sirotinju ...

Iz tog mog pobožnog snatrenja prenulo me malo seosko »zvon«, gong. To je bio prvi znak da se ponoć približava. I mali »pastiric pred jaslicama su se probudili. »Fadar, anra khub gan koreć-

ki! – Oče, danas smo junački pjevali!« Da su oni i »junački« zaspali, o tome nismo govorili...»

Kapelica se počela polako puniti i svijetom i božićnim pjesnama. S nasipa je također odjekivala božićna pjesma. Pod polnoćkom orile se dalje božićne popijeve pomiješane s molitvom. A betlehemske Isus je silazio u njihova srca. Cijelo ga je selo primilo. Osim bolesnog Bhima. Poslije polnoćke svih skupa smo ga odnijeli k njemu. Svi smo skupa posli u procesiji do Bhimove kolibice, da i on primi božićni Dar i božićnu čestitku, svemogućegoga Boga pod plaštem bijele hostje, koji daje mir i radost...

Nakon toga sam se sâm samcat uputio obalom Gangesa do susjednog sela Pakhiralu. S druge strane rijeke spavale su prašume. A ja sam potiho pjevukao naše mile božićne pjesme, i to jednu za drugom... »U se vrime godišća«, »Narodi nam se Kralj nebeski ...«, »Oj Betleme, grade slavni od Boga«, i tako dalje. A iz prašume kao da se k meni vraćala jeka davnih dana, nezaboravne sreće djetinjstva, kad sam te slatke pjesme pjevao pred jaslicama u sjemeništu u Travniku.

Zvijezde su mirno treperile na vedorom nebnu, Gangesovi su valovi tihom mrmorili svoju dobrodošlicu Nebeskog Kralju... Bila je to krasna Badnja noć. Umorna, ali puna sreće za misionara. Bolje si nisam mogao zaželjeti.

Oko dva sata poslije ponoći stigao sam u Pakhiralu. Stara Martinova baka me čekala. Pazi ona na mene kao prava majka. Sačuvala je za mene uz vatru čašu toplog mljeka. Svi su već otišli na počinak, ali ona je bjeđela i čekala na svog svećenika, da prva dobije božićni blagoslov. I dobila ga je. Od svega srca ...

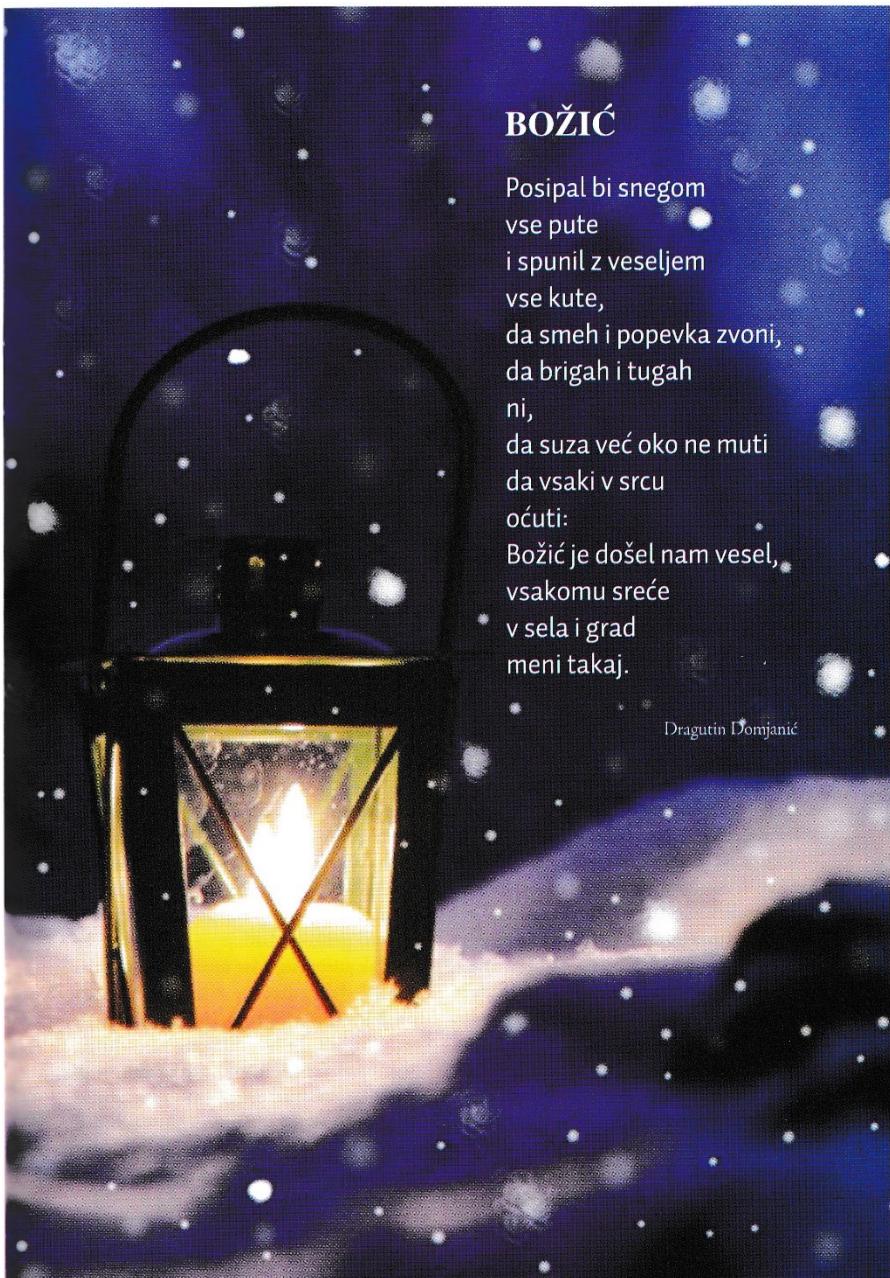
Bio sam promrznuo kroz hladnu noć. No brzo sam se ogrijao: i toplim mljekom dobre starice i još više njezinom majčinskom ljubavlju. Misli su mi letjele k mojoj dragoj pokojnoj majci. I ona je ovako čuvala mljeko za me, kad sam za vrijeme praznika bio kod kuće. Kako to godi srcu: uspomena na svetu majčinsku ljubav ... I te su mi slatke uspomene na djetinjstvo još više osladile ovu Badnju noć na domaku Sundeibanskih prašuma ...

s. Stanko Perica

BOŽIĆ

Posipal bi snegom
vse pute
i spunil z veseljem
vse kute,
da smeh i popevka zvonj,
da brigah i tugah
ni,
da suza već oko ne muti
da vsaki v srcu
očuti:
Božić je došel nam vesel,
vsakomu sreće
v sela i grad
meni takaj.

Dragutin Domjanic

Ivan Junušić

Moje ime je Ivan Junušić. Roden sam 08. prosinca 1987. godine u gradu koji se nalazi u Slavoniji na rijeci Dravi, u gradu po imenu Osijeku.

Roden sam u katoličkoj obitelji kao stariji sin oca Petra i majke Marice, a moj mlađi brat se zove Vice. Kršten sam nedugo zatim u crkvi Uzvišenja svetog Križa u Osijeku, u predjelu grada koji se zove Retfala. U toj župi sam ujedno pristupio sakramentu svete ispovijedi, svete pričesti te sakramentu svete potvrde. Tijekom 1991. godine, zbog rata, proveo sam godinu dana u Njemačkoj. Ostatak svog života proveo sam u Osijeku.

Što se tiče obrazovanja, završio sam Osnovnu školu Ivana Filipovića u Osijeku, nakon koje sam se upisao u Isusovačku klasičnu gimnaziju, gdje sam imao prilike pobliže i bolje upoznati isusovce. Dačko doba, i u jednoj i u drugoj školi, mi je ostalo u lijepom sjećanju. Nakon što sam maturirao 2006. godine upisujem se na Pravni fakultet, također u Osijeku. Na istom sam fakultetu diplomirao u proljeće ove godine.

Tijekom svoga odrastanja nisam osjećao poziv za svećenika ili redovnika. Zapravo, sebe nisam nikada zamišljao ili gledao kao neku duhovnu osobu. Smatrao sam da trebam hodati drukčijim putem, odnosno putem ženidbe, i postati dobar muž. Kroz srednju školu, a i za vrijeme studija, nastavio sam se redovno ispo-vijediti, pričešćivati i odlaziti na sv. Misu, ali sve više i više sam počeo to obavljati mehanički i upao sam u neko duhovno lutanje. Međutim, Gospodin je pronašao svoju izgubljenu ovčicu i

vratio je potpuno u svoju Crkvu te mu se svidjelo od ovčice učiniti pastira. Poziv počinjem osjećati na četvrtoj godini studija. Kroz razlučivanje polako shvaćam da me Gospodin zove u Družbu Isusovu.

Odlučujem se odazvati pozivu te stupam u kontakt s isusovcima u Rezidenciji u Osijeku. Oni su me uputili na nadležne u

Zagrebu te tako prolazim kroz popisanu proceduru prije primanja u novicijat, odnosno tzv. egzaminaciju u kojoj razgovaram s četiri patera isusovaca i psihologom. Nakon što su oni iznijeli svoje mišljenje i pater Ante Tustonjić, provincijal, dao svoj pozitivni sud, dobivam obavijest da sam primljen u novicijat Družbe Isusove. To mi je potvrđilo da sam dobro razlučio i izabrao te se počinjem pomalo pripremati za preseljenje na jug Hrvatske. U novicijat u Splitu stupio sam 26. rujna, dan uoči godišnjice Družbine službenе potvrde od pape (Učinio je to papa Pavao III. 1540. godine, a što sam kasnije saznao u novicijatu, da je to tako važan datum, i da se tako uobičava prilikom ulaska.).

Dok pišem ovaj tekst proteklo je točno dva mjeseca od mog ulaska u novicijat unutar kojih sam primjetio razliku u odnosu na prijašnji život. Ovdje nema tako brza ritma života, stresa, briga, opterećenja. Ovdje je mir u kojem čovjek može tražiti Boga i prepoznati darove koje je primilo te kako ih i gdje upotrijebiti. Nadam se da će i po Vašim molitvama, a u koje se iskreno preporučam, ugraditi svoje darove u svećeničkom i redovničkom zvanju u Družbi Isusovoj.

Marko Petričević

Zovem se Marko Petričević. Rođen sam 16. ožujka 1988. godine u Zagrebu, kao najstariji sin oca Šimuna i majke Anite. Kasnije su se rodili brat Jakov i sestra Marija.

Osnovnu i srednju školu završio sam u istoj ulici – Jordanovcu. Nai-me, pohadao sam OŠ Jordanovac, a zatim sam upisao XV. Gimnaziju, koja se nalazi odmah ispod jordanovačkog brijege.

Nakon srednje škole upisao sam Pravni fakultet u Zagrebu. No, razmišljajući o mogućim budućim poslovima, zaključio sam da ipak nisam za to te sam upisao studij povijesti i hrvatske kulture na Hrvatskim studijima. Tu sam završio preddiplomski studij. Nakon godine dana pauze, koju sam proveo radeći, upisao sam diplomski studij hrvatske kulture.

Čitav moj vjernički život povezan je s Družjom Isusovom. Moji roditelji su se upoznali na studentskom vjeronomenu kod isusovaca u Palmotićevoj, a kao svoju župu smo uvijek držali Jordanovac, iako smo živjeli malo izvan granica župe. Na Jordanovcu sam primio sve sakramente, redovito išao na sv. Misu, do kraja osnovne škole sam i ministirao, a od početka studija aktivan sam u zajednici mlađih Jordan. Tijekom studija išao sam na razna vjerska događanja: hođača, vjeronomenu, predavanja, itd., ali sam se uvijek nekako našao kod isusovaca. Izvan župe, najstalnija aktivnost mi je bio kamp Modrave, koji organizira Studentski katolički centar – SKAC iz Palmotićeve.

Još dok sam bio ministrant, prvi put mi je palo na pamet da bih mogao biti svećenik. No,

na to sam brzo zaboravio. Na kraju srednje škole na svećeništvo nisam ni pomislio, i odlučio sam se za svjetovni studij. U skladu s tim, smatrao sam da je moj poziv brak. Međutim, nikada nisam mogao definitivno reći „ne“ svećeničkom pozivu. Kasnije sam razmišljao: možda bih i mogao biti svećenik, ali bih za takvu odluku morao dobiti nekakav „znak s neba“, Bog bi me morao „izravno pozvati“. Danas znam da sam se time zapravo ogradićao i bježao od poziva, jer sam u sebi znao da Bog ne radi tako. Ipak, „znak“ je došao, samo ne na način koji sam očekivao.

Pred kraj preddiplomskog studija počeо sam razmišljati jesam li na pravom mjestu, vršim li zaista Božju volju. S vremenom sam shvatio da sam se u životu često vodio svojim željama, a nisam se pitao što bi bila Božja volja. I tako sam, tražeći Božju volju, počeо više čitati Svetu Pismo i duhovno štivo te više moliti. Ove godine počeо sam odlaziti na sv. Mise i tijekom tjedna, i češće sam se isповijedao. S vremenom sam počeо više misliti na Boga, a manje na sebe. I tako, u lipnju ove godine, u jednoj molitvi tijekom priprema za Modrave, pojavila mi se misao, ili bolje rečeno ponuda: mogao bih svoje talente staviti na raspolaganje Bogu kao svećenik. Ništa spektakularno, nego obična, jednostavna misao. Ali shvatio sam da je to taj „znak“ koji sam čekao. Samo, Bog nije pred mene stavio zahtjev, nije mi „zacrtao“ što trebam raditi, nego želi da mu ja slobodno kažem „da“ ili „ne“. I tako sam nakon kraćeg razmišljanja odlučio: „da.“

Još prije donošenja odluke znao sam da bi to „da“ značilo pristupanje Družbi Isusovoj. Osim što je to red kojeg najbolje poznajem, za vrijeme studija me odusevio život sv. Ignacija, i općenito isusovačka duhovnost. Obavio sam i duhovne vježbe u svakodnevici, i upravo su me one najviše usmjerile prema traženju Božje volje. I tako sam se nakon odluke javio svom duhovniku i kapelanu, p. Sebastijanu Šujeviću, koji je i promotor zvanja za Družbu Isusovu. Nakon obavljenih razgovora s patrima i psihologom, primljen sam u Družbu kao kandidat za svećenika.

Vijest o mom odlasku u novicijat je obitelji i prijateljima bila veliko iznenadenje, ali ne i šok; svi su to prihvatali kao nešto prirodno za mene.

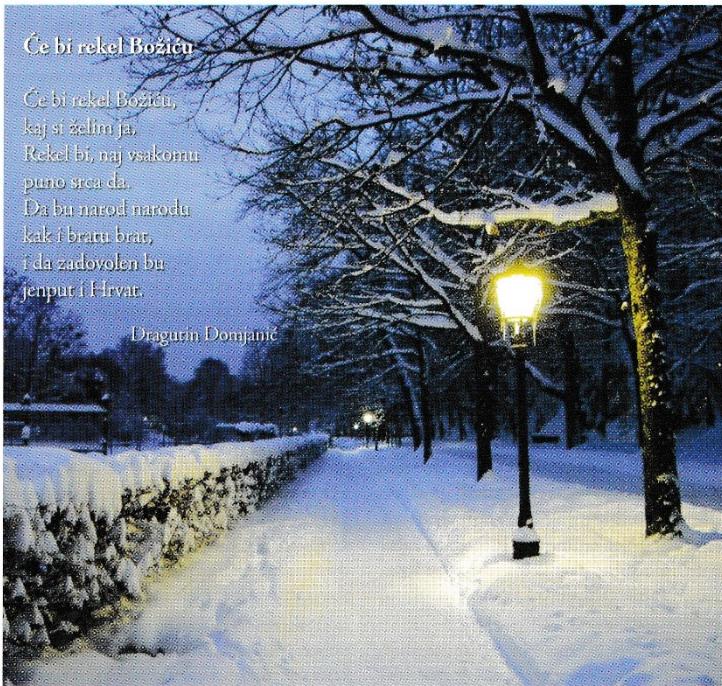
Posebno je bilo dragoo mojim roditeljima, koji su vidjeli da se na fakultetu mučim, a nisu mi mogli pomoći drukčije nego molitvom. I moj poziv i odgovor na njega su doživjeli kao uslišanje molitve.

Od ulaska u novicijat prošla su dva mjeseca, a meni se čini kao da je prošlo puno više. Mislim da je to zato što od prvog dana osjećam da baš ovdje pripadam, da me Bog želi baš u Družbi. Život u novicijatu nije lagan; ovdje bolje upoznajem sam sebe, suočavam se s nekim svojim navikama i problemima kojih nisam ni bio svjestan, a suočavanje sa samim sobom zna biti i bolno. Ali to me još više približilo Bogu, a to je vrijedno svake žrtve i odricanja. I zato s radošću i nadom idem dalje, i preporučujem se u vaše molitve.

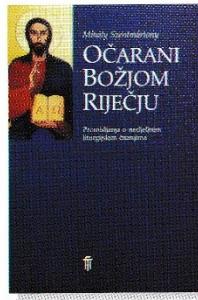
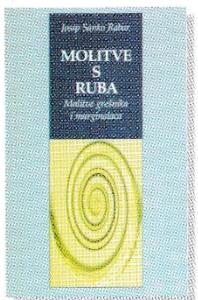
Če bi rekel Božiću

Če bi rekel Božiću,
kaj si želim ja,
Rekel bi, naj vsakomu
puno srca da.
Da bi narod narodu
kak i bratu brat,
i da zadovoljeni bu
jenput i Hrvat.

Dragutin Domjanic

Naša izdanja

Molitve s ruba

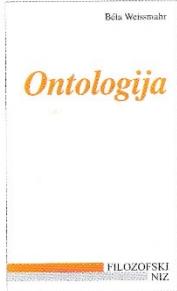
Josip Sanko Rabar, pjesnik, prozaist, esejist, filozof, kritičar, scenarist i publicist. Svojom novom zbirkom pjesama Molitve s ruba – molitve grešnika i marginalaca, izriče stanje duha svakog pojedinog čovjeka, onog na vrhu, onog u sredini i onog na dnu. Svaki čovjek nosi neku svoju bol, neku svoju nadu, svoju sreću, koju kroz neku vrstu dijaloga stavlja u odnos s Bogom. Autor vrlo simbolično završava svoju zbirku molitvom Majke Terezije riječima: „Čovjek je nerazuman, nelogičan i sebičan – nije važno, voli ga!

Očarani Božjom riječju

Knjiga Očarani Božjom riječju nastala je iz ciklusa homilija koje je p. Mihály Szentmártoni objavljivao u emisiji Radio Varikana na mađarskom jeziku. Ona obuhvaća razdoblje od početka liturgijske godine, počevši od prve nedjelje Došašća 2007. kroz tri godine pa sve do blagdana Krista Kralja 2010. godine. U knjizi se, dakle, nalaze propovijedi za svaku nedjelju u liturgijskim godinama A, B i C, te za najčeće crkvene blagdane. Oduševljenost slušatelja u tijeku tri godine te pohvalnih povratnih informacija na propovijedi p. Mihálya utjecali su na nastanak ove knjige.

Ontologija

Izborom riječi „ontologija“ autor ističe kako pripada zapadnoj tradiciji filozofije o bitku te kako bi naglasio kako je tu riječ o osnovnom i općem dijelu one filozofske discipline koja se tradicionalno zove metafizika, a dovršava se u promišljanju Apsolutnoga, dakle u filozофском nauku o Bogu. Knjiga se sastoji od dva dijela. U prvome

dijelu riječ je o samoutemljenu metafizike kao znanosti *sui generis*, a istodobno i o određenju njezina predmeta, odnosno metode. Drugi dio razvija – koliko je to moguće – pomoću obrade klasičnih tema, koje su metafiziku zaokupljale od samoga početka, razumijevanje bitka koje je čovjeku prвtovo dano.

s. Bojan Bijelić

*Blagoslovjen Božić
i sretna Nova godina!*

